

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE

INKLUSIVE ÅRSREDOVISNING 2021

INNEHÅLL

Hjärt-Lungfonden i korthet	4
Fakta om hjärt- och lungsjukdom i Sverige	5
Generalsekreteraren har ordet	6
Forskning är vår metod	8
Hjärt-Lungfondens visionära forskningsmål	9
Hjärt-Lungfondens organisation	12
Hållbar utveckling och Agenda 2030	13
Forskningsfinansiering	14
Stora forskningssatsningar	16
Hjärt-Lungfondens bidrag i kampen mot covid-19	20
Hjärt-Lungfondens preventions- och påverkansarbete	22
Gåvor gör forskningen möjlig – Hjärt-Lungfondens insamlings- och kampanjarbete	24
Så når vi ut – Hjärt-Lungfondens informationsverksamhet	26
Årsredovisning 2021	30
Förvaltningsberättelse 2021	30
Resultaträkning – fem år i sammandrag	33
Hållbarhetsrapport	35
Resultaträkning	38
Balansräkning	39
Eget kapital	40
Kassaflödesanalys	41
Noter	42
Revisionsberättelse	53

HJÄRT- LUNGFONDEN I KORTHET

- ➔ Hjärt-Lungfondens vision är en värld fri från hjärt- och lungsjukdomar.
- ➔ För att ge människor längre och friskare liv samlar Hjärt-Lungfonden in och delar ut pengar till särskilt utvald hjärt- och lungforskning samt arbetar för ökad kunskap om forskningens betydelse.
- ➔ Hjärt-Lungfonden är en ideell insamlingsorganisation. Vi är därför helt beroende av gåvor från privatpersoner, företag och stiftelser.
- ➔ En stor andel av den oberoende forskningen inom hjärt-, kärl- och lungområdet i Sverige finansieras av Hjärt-Lungfonden. Vid årsskiftet 2021-22 finansierade fonden 289 löpande forskningsprojekt. Under 2021 fördelades 58 procent av utdelade medel till hjärt-kärlforskning och 42 procent till lungforskning.
- ➔ Hjärt-Lungfondens insamling uppgick 2021 till 460 miljoner kronor.
- ➔ 2021 delade Hjärt-Lungfonden ut 333 miljoner kronor till forskningen i form av projektanslag, forskartjänster, forskarmånader, Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag, Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare med mera. Hjärt-Lungfonden är också huvudfinansiär av den stora befolkningsstudien SCAPIS, där 30 000 svenskar i åldrarna 50 till 64 år har genomgått omfattande undersökningar av hjärta, kärl och lungor.
- ➔ Under 2021 utlyste Hjärt-Lungfonden ett anslag för forskning om covid-19 kopplat till hjärt- och lungsjukdom. 30 forskningsprojekt beviljades sammanlagt cirka 15,7 miljoner kronor.
- ➔ 17 procent av Hjärt-Lungfondens totala intäkter 2021 gick till kostnader för insamling och administration. En grundregel, som satts upp av Svensk Insamlingskontroll, är att högst 25 procent av de totala intäkterna hos ideella insamlingsorganisationer får gå till kostnader för insamling och administration.

FAKTA OM HJÄRT- OCH LUNGSJUKDOM I SVERIGE

- ➔ Cirka 30 000 svenskar dör av hjärt-kärlsjukdom varje år i Sverige. Hjärt-kärlsjukdom orsakar nästan en tredjedel av alla dödsfall i landet.
- ➔ Det innebär att dessa sjukdomar sammantagna, med bred marginal, är den vanligaste dödsorsaken.
- ➔ Över två miljoner svenskar lever med hjärt-kärlsjukdom.
- ➔ De dödligaste hjärt-kärlsjukdomarna är hjärtinfarkt och stroke.
- ➔ I Sverige drabbas ungefär 26 000 personer årligen av stroke. Cirka 6 300 avlider av en stroke varje år.
- ➔ Varje år drabbas omkring 25 000 personer i Sverige av hjärtinfarkt. Årligen dör omkring 5 000 svenskar till följd av hjärtinfarkt.
- ➔ Varje år drabbas uppskattningsvis 10 000 svenskar av hjärtstopp.
- ➔ Omkring 250 000 personer i Sverige beräknas leva med hjärtsvikt.
- ➔ Cirka 1,3 miljoner människor i Sverige lever med lungsjukdom. Folksjukdomarna astma och KOL är de vanligaste.
- ➔ Omkring 800 000 personer i Sverige lever med astma.
- ➔ För KOL är antalet drabbade mer osäkert. Mellan 400 000 till 700 000 människor i Sverige beräknas ha sjukdomen.
- ➔ Under de senaste decennierna har vår livsstil förändrats. Rökning har blivit ovanligare samtidigt som blodkolesterol och hypertoni är mer välkontrollerat på befolkningsnivå. Samtidigt ökar stillasittande, övervikt, fetma och typ 2-diabetes. Det förändrade panoramat av riskfaktorer för hjärt-kärlsjukdom och lungsjukdomen KOL kan komma att bryta den nedåtgående trend som vi sett för många av sjukdomarna på senare tid.

A woman with shoulder-length blonde hair, wearing a grey pinstripe blazer over a light-colored top, is leaning on a dark metal railing. She is looking towards the camera with a slight smile. The background is a bright, out-of-focus outdoor setting with warm, golden light, suggesting a park or garden. The text "GENERAL-SEKRETERAREN HAR ORDET" is overlaid in white, bold, sans-serif capital letters on the lower left side of the image.

GENERAL- SEKRETERAREN HAR ORDET

2021 blev året då vidden av covid-pandemin stod klar för oss alla. Ännu ett år präglad av social distansering, restriktioner och sjukdom – men också massvaccinering och hopp om en återgång till det normala.

I skrivande stund fortsätter covid-19, nu i form av omikron-varianten, att spridas i samhället. Tack och lov drabbas de flesta som smittas idag av relativt lindrig sjukdom, och regeringen beslutade nyligen att avskaffa restriktionerna i samhället. Jag är nog inte den enda som hoppas att 2022 blir året då livet kan normaliseras.

Jag är stolt över Hjärt-Lungfondens bidrag i kampen mot pandemin. Precis som 2020 valde vi under 2021 att genomföra en anslagsutlysning till forskning om covid-19 kopplat till hjärt-, kärl- och lungsjukdom, denna gång med särskilt fokus på post-covid. Gensvaret från forskarvärlden var mycket stort och totalt fördelade vi under fjolåret 15,7 miljoner kronor till 30 covidforskningsprojekt i hela landet.

Jag vill sända ett hjärtligt tack till alla er som skänkte gåvor till Hjärt-Lungfonden under fjolåret. Tack vare er kunde vi under 2021 dela ut inte mindre än 333 miljoner kronor till forskning om hjärt-, kärl- och lungsjukdomarna.

Med er hjälp kan Hjärt-Lungfonden fortsatt ge stöd åt omkring 300 vetenskapligt utvalda forskningsprojekt vid landets universitet och universitetssjukhus. Ett stort antal forskare får möjlighet att arbeta vidare mot nya genombrott till gagn för de hjärt- och lungsjuka.

Den data-, bild- och biobank som byggts upp inom ramen för befolkningsstudien SCAPIS, som fonden huvudfinansierar, kommer att bli en viktig resurs för forskare under decennier framöver. I mars 2021 nåddes en stor milstolpe då forskningsbanken kunde öppna för hela det svenska forskarsamhället. Antalet vetenskapliga arbeten baserade på SCAPIS-materialet ökar kontinuerligt och under hösten publicerades den första av SCAPIS så kallade nyckelpublikationer om kranskärslssjukdom (se sidan 16).

Sedvanliga höjdpunkter under året var utdel-

ningen av Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag på 15 miljoner kronor och Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare på 6 miljoner kronor. 2021 gick unikt nog båda dessa anslag till angelägen forskning om lungsjukdomen KOL.

Som framgår av denna verksamhetsberättelse har Hjärt-Lungfonden under 2021 också satsat mycket på det intressepolitiska påverkansarbetet. Satsningen Folkhälsa för alla, som redan nått konkreta resultat, ligger mig särskilt varmt om hjärtat. I samarbete med Institutet för hälsoekonomi, IHE, har vi också under 2021 i rapportform kartlagt samhällskostnaderna för hjärt-kärlsjukdom, levnadsvanornas inverkan och forskningens samlade värde.

Hållbarhetsfrågorna är centrala för Hjärt-Lungfonden och den här verksamhetsberättelsen innehåller för första gången en särskild hållbarhetsrapport.

2021 var året då Jan Nilsson avslutade sitt värv som ordförande i vårt forskningsråd. Jag vill rikta ett stort tack till Jan för hans viktiga insatser och välkomnar professor John Pernow som ny ordförande.

Hjärt- och lungsjukdomarna gäller oss alla. Över två miljoner personer i Sverige lever med någon form av hjärt-kärlsjukdom, och 1,3 miljoner lever med lungsjukdom. Ovanpå detta har covid-19 tillkommit som ytterligare en utmaning.

Med hjälp av forskningen kan vi rädda liv och minska lidandet. Hjärt-Lungfonden arbetar vidare för att även nästa år kunna dela ut ett mångmiljonbelopp till den livsviktiga forskningen. Tack för ditt stöd!

KRISTINA SPARRELJUNG

Generalsekreterare, Hjärt-Lungfonden

FORSKNING ÄR VÅR METOD

Hjärt-Lungfonden samlar in pengar till vetenskapligt utvald hjärt- och lungforskning. Vi arbetar också för ökad kunskap om forskningens betydelse för att ge fler ett längre och friskare liv.

Hjärt-Lungfonden bildades 1904 i kampen mot tuberkulos och idag är vår vision en värld fri från hjärt- och lungsjukdomar. Verksamheten är helt beroende av gåvor från privatpersoner och företag.

Hjärt-Lungfonden har sedan starten haft forskning som sitt centrala instrument i kampen mot de stora folksjukdomarna. Redan under kampen mot tbc satsade vi på

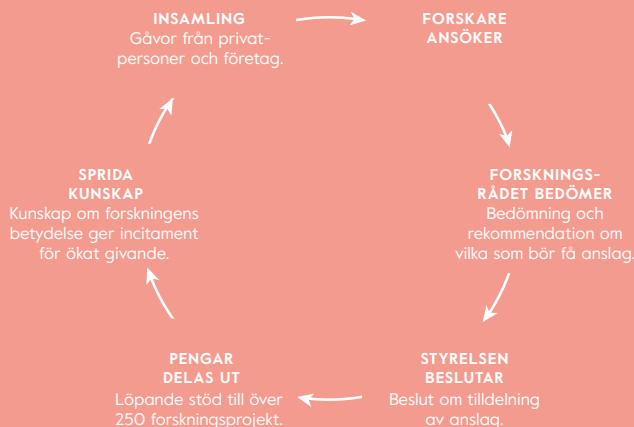
medicinsk forskning och gav stöd till projekt och metoder som syftade till att begränsa utbredningen av sjukdomen i Sverige.

Hjärt-Lungfonden har ambitionen att som den största och viktigaste svenska finansiären av hjärt- och lungforskning fördela resurser som möjliggör största möjliga framgång i kampen mot sjukdomarna. Det mesta vi idag känner till om riskfaktorer, diagnosmetoder, medicinsk teknik, vård och medicinering bygger på gedigna forskningsinsatser.

Hjärt-Lungfonden vill uppmuntra forskning inom hela hjärt-, kärl- och lungområdet. Därför är det viktigt att fonden har stödformer som riktar sig såväl till unga och lovande forskare som till världsledande forskargrupper. Hjärt-Lungfonden strävar efter att presentera nya stödformer som står i samklang med samhällets utveckling. Ett aktuellt exempel är det anslag till covid-19-forskning som utdelades 2020 och 2021.

Hjärt-Lungfonden arbetar för ökad kunskap om forskningens betydelse och driver påverkansarbete i syfte att stärka samhällsstrukturer för prevention, forskning och vård.

SÅ HÄR ARBETAR HJÄRT-LUNGFONDEN FÖR EN VÄRLD FRI FRÅN HJÄRT-LUNGSJUKDOM

HJÄRT- LUNGFONDENS VISIONÄRA FORSKNINGSMÅL

Med forskningens hjälp vill Hjärt-Lungfonden bidra till att rädda liv och ge människor fler friska år. Baserat på sjukdomsförekomst, forskningsaktivitet med mera har vi valt ut elva forskningsområden som särskilt viktiga och definierat visionära forskningsmål för respektive område. Målen hjälper oss att följa forskningsinsatser över tid och tydliggör vilka resultat som forskningen förväntas leverera på en övergripande nivå.

Omarbetade visionära forskningsmål antogs våren 2019. Utgångspunkter för revideringen var bland annat att levandegöra formuleringarna, uppdatera siffror och statistik samt undvika tidsbundna målformuleringar. På nästa uppslag presenteras de elva visionära forskningsmålen – och exempel på aktuella forskningsprojekt som fonden finansierar inom respektive sakområde.

➔ MEDFÖDDA HJÄRTFEL

Det föds i medeltal fem barn med hjärtfel i Sverige varje dygn. Barn drabbas dessutom, liksom vuxna, av andra hjärtsjukdomar, exempelvis rytmrubbningar och hjärtmuskelsjukdomar.

Forskningens mål är att ge oss en djupare förståelse av de bakomliggande orsakerna. Via bättre diagnos och behandling – från fosterstadiet och upp i åldrarna – ska forskningen bidra till att hjärtsjuka barn kan leka och leva som alla andra.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Psykisk ohälsa hos personer med medfött hjärtfel.** Huvudansvarig: Mikael Dellborg, Göteborg.
- **Förbättrad framtid för patienter med enkammarhjärta.** Huvudansvarig: Annika Rydberg, Umeå.

➔ HJÄRTINFARKT

I Sverige får i genomsnitt tre personer i timmen en hjärtinfarkt. Inte bara äldre, utan även yngre och personer mitt i livet drabbas. Många av dem dör innan de når sjukhuset. De som överlever upplever ofta att de fått en ny chans i livet. De löper dock en stor risk att drabbas på nytt och många av dem utvecklar hjärtsvikt.

Forskningens mål är att förutse och förhindra hjärtinfarkter, samt ta fram nya behandlingar som ger dig som genomlevt en hjärtinfarkt fler friska år.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Randomiserad studie av långtidsanvändning av beta-blockerare vid liten hjärtinfarkt.** Huvudansvarig: Tomas Jernberg, Stockholm.
- **Det stressade immunförsvaret hos patienter med kranskärlsjukdom.** Huvudansvarig: Lena Jonasson, Linköping.

➔ FÖRMAKSFLIMMER

I Sverige har cirka 400 000 personer den allt vanligare diagnosen förmaksflimmer. Tillståndet leder varje år till tusentals fall av stroke. Förmaksflimmer orsakas av oreda i de elektriska impulserna som styr hjärtats rytm. Sjukdomen är ofta funktionsnedsättande och förenad med en mycket dålig livskvalitet.

Forskningens mål är att tidigare hitta dig som har förmaksflimmer, förbättra din livskvalitet och minska risken att du drabbas av stroke.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Ny läkemedelsstrategi mot förmaksflimmer.** Huvudansvarig: Fredrik Elinder, Linköping.
- **Biomarkörer för en ökad förståelse och bättre behandling av förmaksflimmer.** Huvudansvarig: Ziad Hijazi, Uppsala.

➔ HJÄRTSVIKT

Minst 250 000 svenskar lider av hjärtsvikt. Det är en allvarlig sjukdom där hjärtat inte orkar pumpa ut blod för att möta kroppens behov. De drabbade behöver ofta avancerad läkemedelsbehandling och ibland hjärtkirurgi för att leva längre.

Forskningens mål är att hjärtsvikt upptäcks tidigare och att behandlingen förbättras, så att du som drabbas får ett längre liv med ökad livskvalitet tillsammans med dina nära och kära.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Att belysa gråzonen – hjärtats energibalans vid lätt sänkt pumpfunktion.** Huvudansvarig: Per Arvidsson, Lund.
- **Mekanisk pumpbehandling vid svår hjärtsvikt.** Huvudansvarig: Göran Dellgren, Göteborg.

➔ PLÖTSLIGT HJÄRTSTOPP

Varje år drabbas uppskattningsvis 10 000 personer av plötsligt hjärtstopp, ett livshotande tillstånd där hjärtat slutar att pumpa blod. Bara cirka 600 överlever.

Forskningens mål är att du som råkar ut för hjärtstopp ska överleva och inte få hjärnskador. Fler kan klara livhanken om omhändertagandet i akutfasen och behandlingen utvecklas. Forskningen syftar även till att förebygga att du drabbas av hjärtstopp.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Strategier för att minska tiden från kollaps till behandling vid hjärtstopp som sker prehospitalt.** Huvudansvarig: Anette Nord, Stockholm.
- **Drönare med hjärtstartare som räddar liv vid plötsligt hjärtstopp.** Huvudansvarig: Andreas Claesson, Göteborg.

➔ STROKE

I genomsnitt drabbas 70 personer i Sverige av stroke varje dygn. Stroke, som är ett samlingsnamn för hjärninfarkt och hjärnblödning, innebär en försämrad blodförsörjning till hjärnan. Av de drabbade avlider många, medan andra blir svårt funktionsnedsatta och/eller personlighetsförändrade.

Forskningens mål är att minska antalet fall av stroke och andelen patienter som dör. Forskningen syftar också till att förhindra fysiska och kognitiva funktionsnedsättningar efter stroke, så att du som drabbas kan leva ditt liv med god livskvalitet.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Stroke – faktorer som påverkar risk och återhämtning.** Huvudansvarig: Arne Lindgren, Lund.
- **4D flow-MRI för att förstå länken mellan hjärtats och hjärnans hälsa.** Huvudansvarig: Anders Wåhlin, Umeå.

➔ DIABETES

Idag har omkring en halv miljon svenskar en diabetesdiagnos. Personer med diabetes löper en kraftigt ökad risk att drabbas av hjärt-kärlsjukdomar som stroke och hjärtinfarkt.

Forskningen syftar till att bättre förstå sambandet mellan diabetes och hjärt-kärlsjukdom. Därigenom kan bättre behandlingsmetoder utvecklas som kan förhindra följsjukdomar hos dig som har diabetes.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Nya molekyllära mekanismer bakom utveckling av diabeteskomplikationer.** Huvudansvarig: Maria Gomez, Lund.
- **Aortastenosen hos individer med diabetes.** Huvudansvarig: Anne Wang Gottlieb, Stockholm.

➔ ASTMA

Idag har cirka 800 000 personer i Sverige den inflammatoriska folksjukdomen astma. Av dem har 15 till 25 procent svårt att få god kontroll på sin sjukdom. Under en attack dras lufttrörens muskler samman vilket begränsar luftflödet och försvårar andningen.

Forskningens mål är att bättre förstå hur olika typer av astma uppkommer, förbättra diagnosen samt utveckla och individanpassa behandlingar som förbättrar livskvaliteten.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Biomarkörer för individanpassad behandling av patienter med astma.** Huvudansvarig: Anna James, Stockholm.
- **OLIN-studierna – astma, allergi och lungfunktion från barndom till vuxen ålder.** Huvudansvarig: Linnea Hedman, Luleå.

➔ KOL

Idag lider cirka 800 000 personer i Sverige av den inflammatoriska folksjukdomen astma. Av dem har 15 till 25% svårt att få god kontroll på sin astma. Under en attack dras lufttrörens muskler samman vilket begränsar luftflödet och försvårar andningen.

Forskningens mål är att bättre förstå hur olika typer av astma uppkommer, förbättra diagnosen samt utveckla och individanpassa behandlingar som förbättrar livskvaliteten.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Behandlingsstrategier riktade mot vaskulära förändringar vid KOL.** Huvudansvarig: Anna-Karin Larsson Callerfelt, Lund.
- **AiDA – en ny teknik för att upptäcka sjukdom djupt ner i lungan.** Huvudansvarig: Jakob Löndahl, Lund.

➔ SÖMNPAPNÉ

Obstruktiv sömnapné – tillfälliga andningsuppehåll i sömnen – rapporteras hos cirka 10 procent av kvinnorna och 20 procent av männen i åldern 30-60 år. Mörkertalet är stort. Sömnapné leder ofta till försämrad livskvalitet och medför en förhöjd risk för olyckor och hjärt-kärlsjukdom.

Forskningens mål är att hitta sätt att identifiera vilka patienter med sömnapné som bör behandlas. Forskningen syftar också till att utveckla bättre behandlingsmetoder och förhindra utveckling av hjärt-kärlsjukdom hos dig som har sömnapné.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Enzymaktivitet skapar sömnapné – nya diagnosmetoder och utveckling av en ny specifik läkemedelsbehandling.** Huvudansvarig: Jan Hedner, Göteborg.
- **Vilken typ av sömnapné är skadlig?** Huvudansvarig: Eva Lindberg, Uppsala.

➔ TUBERKULOS

Enligt WHO är omkring en fjärdedel av världens befolkning infekterad av bakterien som orsakar tbc. Cirka 10 procent av de infekterade kan under sin livstid utveckla aktiv sjukdom, som oftast ger kronisk hosta och vikttnedgång. Sjukdomen riskerar leda till döden om den inte behandlas. Multiresistent tbc är ett ökande problem som även förekommer i Sverige.

Forskningens mål är bättre diagnostik samt nya vacciner och behandlingsstrategier för dig som drabbats av sjukdomen – framsteg som också möter det globala hotet.

Exempel på forskningsprojekt:

- **Nya terapier för behandling av tuberkulos.** Huvudansvarig: Gabriela Godaly, Lund.
- **Tvåstegs kombinationsbehandling med ny immunterapi mot tuberkulos.** Huvudansvarig: Susanna Brighenti, Stockholm.

HJÄRT- LUNGFONDENS ORGANISATION

Hjärt-Lungfonden är en ideell insamlingsorganisation som hade 1 421 medlemmar 2021. Medlemmarna utser 50 huvudmän som i sin tur tillsätter styrelsen.

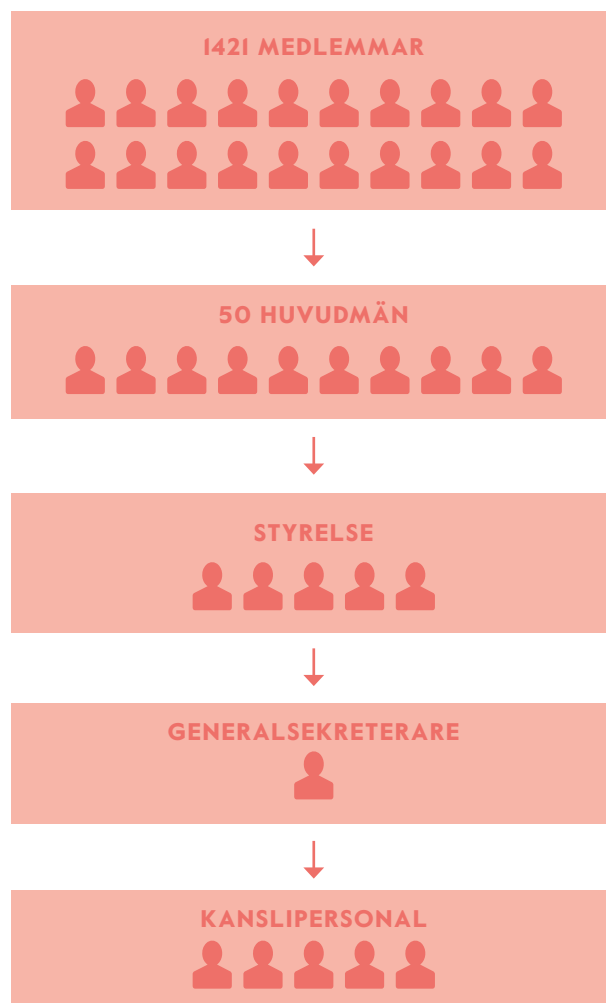
Styrelsen hade fem ordinarie styrelsemöten under 2021 samt ett konstituerande möte i juni. Ordförande för Hjärt-Lungfondens styrelse var Thomas Rolén, generaldirektör vid Domstolsverket. H.K.H Prins Daniel var hedersordförande. Styrelsen bestod av ytterligare sju ledamöter samt en personalrepresentant med suppleant.

Generalsekreterare Kristina Sparreljung ledde Hjärt-Lungfondens arbete under 2021.

Hjärt-Lungfonden hade under året i medeltal 53,4 anställda.

Kansliet i Stockholm bestod 2021 av avdelningarna Forskning, Kommunikation, Insamling, Marknad, Ekonomi/kontorsservice samt IT.

I årsredovisningen listas huvudmän samt de personer som ingår i Hjärt-Lungfondens valberedning, styrelse och forskningsråd. Ytterligare information om Hjärt-Lungfondens organisation finns att läsa på www.hjart-lungfonden.se.

HÅLLBAR UTVECKLING OCH AGENDA 2030

Agenda 2030 är en global agenda för förändring mot ett mer hållbart samhälle i form av 17 hållbarhetsmål. Sverige har ambitionen att vara ledande i genomförandet av agendan. Vägen dit innebär en rad omställningar och samarbetet mellan olika samhällssektorer och aktörer är fundamentalt för att förverkliga målsättningarna.

Agenda 2030 sätter ribban högt genom ett enskilt mål om god hälsa och välbefinnande (mål 3). Målet innebär ett utökat fokus på livskvalitet och att maximera antalet friska levnadsår. En god hälsa är en förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Hjärt-Lungfondens verksamhetsområden, i synnerhet forskningen men även preventionsfrågorna, utgör viktiga byggstenar i detta arbete. För Hjärt-Lungfonden medför Agenda 2030 också en möjlighet att uppmärksamma våra frågor i det nationella genomförandet av hållbarhetsmålen.

Agenda 2030 har som en av dess specifika målsättningar ambitionen att

minska förekomsten av icke smittsamma sjukdomar (delmål 3.4), vilket är helt i linje med Hjärt-Lungfondens uppdrag. I Sverige är den grupp av icke-smittsamma sjukdomar som orsakar flest dödsfall hjärt- och lungsjukdomarna. Därför behövs mer forskning som kan leda fram till förbättrade metoder för prevention, diagnostik, och behandling.

Hälsosamma levnadsvanor, som är ett av de områden som Hjärt-Lungfonden prioriterar, bidrar också till synergieffekter på andra områden. Fysisk aktivitet och goda matvanor påverkar exempelvis möjligheten att ta till sig utbildningen i skolan såväl som till en produktiv sysselsättning. Förebyggandet av hjärt- och lungsjukdom är också nära förknippat med andra områden i Agenda 2030 som minskad tobaksanvändning, minskade luftföroreningar, minskad övervikt/fetma, samt en hållbar och hälsosam livsmedelsproduktion.

FORSKNINGS-FINANSIERING

Hjärt-Lungfondens forskningsråd bedömer, tillsammans med en grupp sakkunniga experter, ansökningarna och föreslår för styrelsen vilka som bör få forskningsanslag, med undantag för vissa anslagsformer.

Grundregeln är att fördela pengar till den forskning som har högst kvalitet och som bedöms ha de bästa förutsättningarna att göra nytta. Forskningsrådet arbetar efter en strukturerad bedömningsmodell där kvalitet och frågeställning är viktiga kriterier. Forskningen ska också kunna omsättas till patientnära klinisk vård så snart som möjligt. Den som söker anslag är ansvarig för hur de beviljade medlen används och för den vetenskapliga och ekonomiska redovisningen.

Under 2021 ingick 23 ledamöter i forskningsrådet. Forskningsrådet består av välmeriterade forskare inom hjärt-, kärl- och lungområdet från hela Sverige. De nomineras av landets medicinska fakulteter, specialistföreningar samt Svenska Läkarsällskapet och utses sedan av Hjärt-Lungfondens styrelse.

Vid bedömningen av ansökningarna till

Hjärt-Lungfondens stora anslagsomgång delas forskningsrådets ledamöter och ett antal medicinskt sakkunniga in i åtta bedömningsgrupper. Hjärt-Lungfondens forskningsråd tillämpar ett strikt jävsreglemente för att säkra kvaliteten på den forskning som stöds. Bedömningsgrupperna delas upp mellan hjärt-kärl- respektive lungområdet för att

underlätta det stora antalet bedömningar och för att säkerställa att jävsreglementet följs. Ansökningar till Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag bedöms sedan 2008 av en nordisk bedömningskommitté, vilket även gäller det nya preventionsanslaget. Under 2021 deltog en extern observatör på alla bedömningsmöten under stora anslagsomgången.

För speciella ansökningsomgångar inhämtas särskild kompetens inom det specifika området.

Under 2021 var professor Jan Nilsson ordförande för forskningsrådet och professor Gunilla Westergren-Thorsson var vice ordförande.

Utdelningen till forskningen 2021

Under 2021 fick Hjärt-Lungfonden in ansökningar till ett värde av cirka 2 miljarder kronor. Av denna summa kunde Hjärt-Lungfonden bevilja 16,7 procent som forskningsstöd.

Under 2021 delade Hjärt-Lungfonden ut 333 miljoner kronor till hjärt-, kärl- och lungforskare i Sverige.

Av den totala summan delades en stor andel ut i form av projektanslag, men anslag gavs även till forskartid. 2021 beviljade Hjärt-Lungfonden totalt 223 ansökningar om olika typer av forskningsanslag, vilket kan jämföras med 216 året innan. Totalt sett pågick 289 forskningsprojekt med finansiering från Hjärt-Lungfonden under 2021.

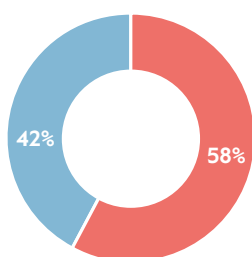
2021 kom det in totalt 640 ansökningar om forskningsstöd, vilket är 100 färre än 2020. Minskningen kan förklaras av covid-pandemin som inneburit att antalet resebidrag minskat drastiskt.

2021 fördelades 58 procent av forskningsmedlen till hjärt-kärlforskning och 42 procent till lungforskning.

VÅRA ANSLAGS-FORMER 2021:

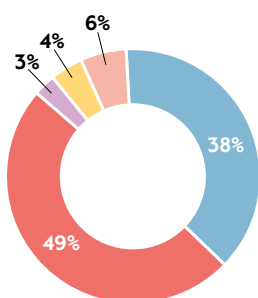
Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag
Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare
Projektbidrag
Forskartjänster
Forskarmånader för disputerade
Forskarmånader för doktorander
Utländsstipendium
Preventionsforskning med stöd från Norheds stiftelse
Covid-anslag
Resebidrag
Vetenskapliga möten

FÖRDELNING AV TILLGÅNGSLIGA MEDEL 2021

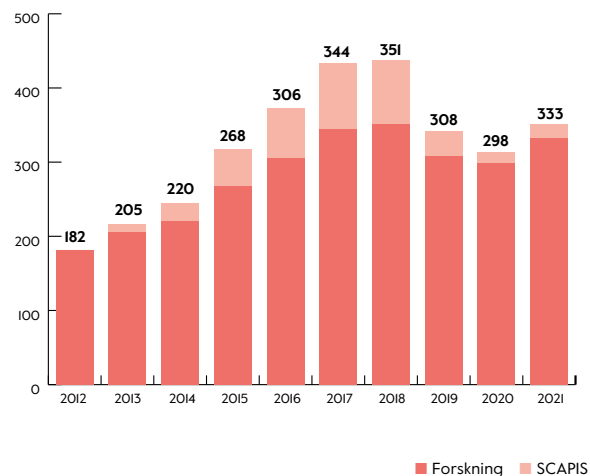
■ Hjärta/kärl
■ Lunga

FÖRDELNING PER TYP AV FORSKNING

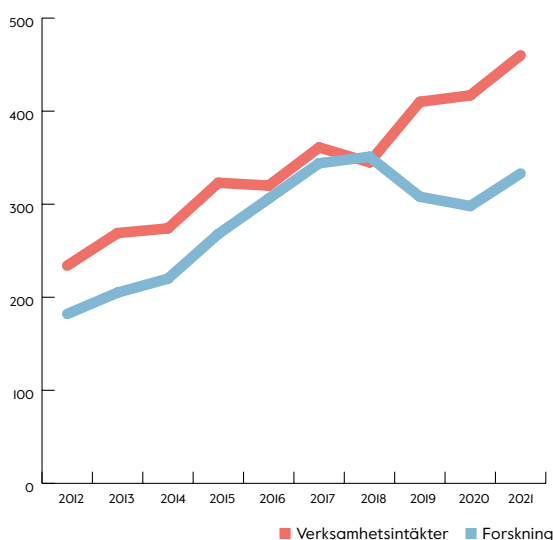
■ Klinisk och epidemiologisk forskning
■ Translationell forskning
■ Grundforskning
■ Preventionsforskning
■ Vårdforskning

UTDELAT TILL FORSKNING 2012-2021

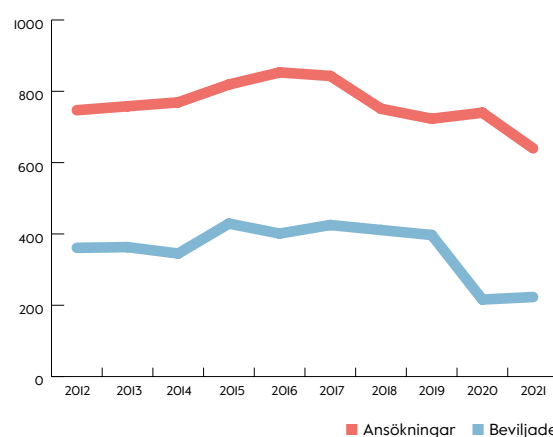
■ Forskning ■ SCAPIS

UTDELAT TILL FORSKNING 2012-2021

■ Verksamhetsintäkter ■ Forskning

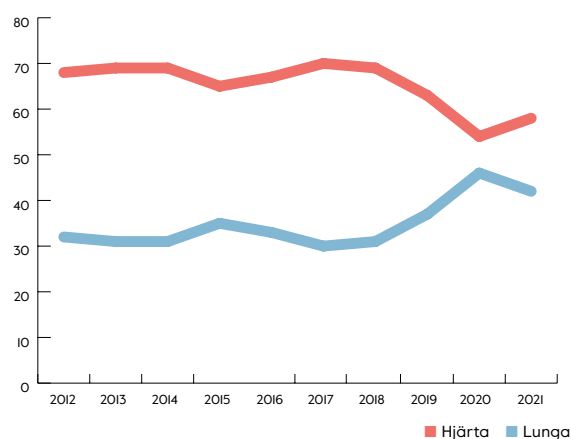
ANTAL SÖKTA OCH BEVILJADE ANSÖKNINGAR 2012-2021

■ Ansökningar ■ Beviljade

*Antalet beviljade ansökningar sjönk efter covid-19-pandemins intåg våren 2020, framför allt pga resebidrag/kongressbidrag. Att antalet ansökningar sjönk överlag 2020 till 2021 orsakades av fortsatta reserestriktioner och färre ansökningar kopplade till covid-19.

FÖRDELNING AV BEVILJADE MEDEL MELLAN HJÄRTA OCH LUNGA 2012-2021

■ Hjärta ■ Lunga

ORTER MED FLEST ANSLAG

STORA FORSKNINGS- SATSNINGAR

Befolkningsstudien SCAPIS – störst i världen i sitt slag

SCAPIS är en unik befolkningsstudie som utgör Hjärt-Lungfondens största enskilda forskningssatsning. Visionen är att minska risken för sjukdom i hjärta, kärl och lungor hos kommande generationer.

På sex svenska universitetssjukhus genomgick 30 154 slumpvist utvalda svenskar under åren 2013 till 2018 omfattande hälsoundersökningar, lämnade blodprover och fick högupplösta bilder tagna på blodkärl och organ. Informationen från alla undersökningar i form av data och bilder har samlats i en gemensam databas, och alla de biologiska proverna har lagrats i en nationell biobank för framtida analyser. Allt insamlat material blir tillsammans världens mest omfattande data/bild/biobank.

Den 17 mars 2021 invigdes SCAPIS, vilket var en milstolpe för SCAPIS-projektet som föddes som idé redan 2007. Hjärt-Lungfonden sände invigningen digitalt. Medverkade gjorde forskare från respektive SCAPIS-ort och Gymnastik- och idrottshögskolan, H.K.H Prins Daniel och medfinansören Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. I samband med invigningen öppnades SCAPIS databas för forskare knutna till svenska lärosäten. Vid öppnandet av databasen fanns mer än 1 000 variabler tillgängliga som data

på kroppsmått, lungfunktion, fysisk aktivitet, laboratorievärden och information från röntgenbilder tagna vid undersökningarna. Därefter har nya data tillförts såsom metabolomik- och proteomic-data från 5 000 individer, data från patientregistret, läkemedelsregistret, medicinska födelseregistret samt data från sju lokala substudier. SCAPIS databas kommer kontinuerligt att utvecklas och kompletteras med ytterligare data.

Ansökningar om att få tillgång till SCAPIS data görs via en digital tjänst som nås via www.scapis.org. Handläggning av ansökningar sker på SCAPIS-kontoret.

Den första vetenskapliga publikationen som avser hela SCAPIS kohorten publicerades i *Circulation* i september 2021. Studien är en kartläggning av kranskärlen och resultaten visar bland annat att fyra av tio svenskar mellan 50 och 64 år har synliga plack i hjärtats kranskärl.

Andra publikationer under året, som avser delar av SCAPIS kohorten, är bland annat en studie som visar att viktuppgång i tonåren ger större risk för dödlig hjärtinfarkt. En annan redovisar en ny metod som med hjälp av nanopartiklar kan upptäcka KOL i ett mycket tidigare stadium än vad som är möjligt idag. En tredje publicerad studie visar en koppling mellan olika nivåer av endotelproteiner i blodet och kardiovaskulär risk, vilket kan utgöra

**SCAPIS KOMMER
KUNNA BIDRA TILL EN
BÄTTRE FOLKHÄLSA OCH
GE MÄNNISKOR LÄNGRE
OCH FRISKARE LIV**

ett första steg i utvecklingen av ett rutinblod-prov som kan ge en bild av kärthälsan hos en individ – ett av SCAPIS övergripande mål.

SCAPIS leds av en nationell styrgrupp som består av representanter från de sex deltagande universiteten (Göteborg, Linköping, Malmö, Stockholm, Umeå och Uppsala) samt Hjärt-Lungfonden. Studien finansieras huvudsakligen av Hjärt-Lungfonden, men även av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Vinnova, Vetenskapsrådet samt de medverkande universitetssjukhusen och universitetet. Mer information om SCAPIS finns på www.scapis.org och www.scapis.se.

Stora forskningsanslaget

Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag delas ut årligen och är fondens största enskilda anslag. En forskare eller forskargrupp verksam i Sverige tilldelas en summa om 15 miljoner kronor över tre år. Anslaget ska skapa förutsättningar för ett avgörande forsk-

ningsgenombrott. Sedan 2012 delas anslaget ut av Prins Daniel, som är hedersordförande i Hjärt-Lungfondens styrelse.

År 2020 gick Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag till Gunilla Westergren-Thorsson, professor i lungbiologi vid Lunds universitet. Hon tilldelades anslaget för sin forskning om hur man kan aktivera lungornas självläkningsförmåga vid exempelvis lungsjukdomen KOL. Gunilla Westergren-Thorssons hypotes är att anpassad, medelintensiv fysisk träning kan åstadkomma detta.

Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare

Hjärt-Lungfonden strävar efter att lyfta fram särskilt framstående forskare tidigt i deras karriärer, och har därför instiftat ett särskilt anslag för ändamålet på sex miljoner kronor som fördelas över tre år. Det stora anslaget ger forskaren möjlighet att arbeta koncentrerat med att nå ett forskningsgenombrott

inom hjärt- eller lungforskning som bedöms få stor betydelse för patienterna. Anslaget delas ut av H.K.H Prins Daniel.

Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare gick 2020 till André Nyberg, docent vid Umeå universitet. Han tilldelades sex miljoner kronor av Hjärt-Lungfonden för sina studier som undersöker om högintensiv intervallträning kan hjälpa personer med lungsjukdomen KOL att må bättre. Anslaget till Nyberg innebar att Hjärt-Lungfondens två största anslag för första gången under samma år gick till forskning om KOL.

Forskartjänster

En forskartjänst innebär att forskaren får sin forskning finansierad på hel- eller halvtid under tre år. Två forskare tilldelades under 2021 helt nya forskartjänster från Hjärt-Lungfonden – lungforskaren Jenny Hallberg och hjärtforskaren Stephen Malin, båda vid Karolinska institutet. Ytterligare fem fick förlängningar av sina befintliga forskartjänster: Alexandru Schiopu, Craig Wheelock, Robin Hofmann, Peder Olofsson och Rebecka Hultgren.

Övriga anslag

Vid sidan av de två största anslagen och forskartjänsterna dominerade i vanlig ordning de hundratals forskningsprojekt som tilldelades projektanslag anslagsfördelningen volymmässigt under 2021 (se avsnittet Forskningsfinansiering).

Dessutom finansierade Hjärt-Lungfonden så kallade forskarmånader, återvändarbidrag och stipendier för forskning utomlands. Forskarmånader ges bland annat till doktorander som befinner sig i den senare fasen av sitt avhandlingsarbete, och kan beviljas för sammanlagt tolv månaders forskningstid under en period av två till tre år. Forskarmånader fördelas även till disputerade forskare.

Akutanslag till forskning om covid-19

Utöver den ordinarie fördelningen av forskningsmedel tog Hjärt-Lungfonden med anledning av covid-19-pandemin under våren 2020 initiativ till en akut anslagsutlysning till forskning om covid-19 kopplat till hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Gensvaret från forskarvärlden blev mycket stort och utlysningen upprepades under 2021. Denna gång öronmärktes en del av den totala anslagssumman till studier av så kallad post-covid med koppling till hjärta, kärl och lungor. Efter ett omfattande bedömningsarbete av forskningsrådets experter beviljade styrelsen i april totalt 15,7 miljoner kronor till 30 utvalda covid-relaterade forskningsprojekt i hela landet.

För att visa på bredden i de 30 beviljade covid-forskningsprojekten presenterar vi i nästa kapitel korta projektbeskrivningar baserade på ansökningarna från våren 2021. Under året producerade Hjärt-Lungfonden även rapporten »Vår kraftsamling mot covid-19« som beskriver alla finansierade projekt.

Livsstilsrelaterad forskning

Under 2020 fattade Hjärt-Lungfonden beslut att instifta ett nytt anslag till livsstilsrelaterad forskning med stöd av Norheds stiftelse. Utdelningen av anslaget på totalt sex miljoner kronor skedde för första gången 2021. Anslaget gick till Maria Bäck, docent och fysioterapeut med specialistkompetens inom hjärt-kärlsjukdomar. Hon är universitetslektor vid Linköpings universitet men jobbar till vardags kliniskt och med forskning inom hjärtrehabilitering på Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg. Hennes forskningsprojekt är fokuserat på rehabilitering efter hjärtinfarkt. Två miljoner kronor kommer årligen att fördelas till projektet med start 2021.

HJÄRT-LUNGFONDENS BIDRAG I KAMPEN MOT COVID-19

Hjärt-Lungfonden beviljade under 2021, efter en särskild anslagsutlysning, medel till 30 forskningsprojekt om covid-19 med koppling till hjärt- och lungsjukdom.

En del av den totala anslagssumman öronmärktes till studier av så kallad post-covid. För att visa på bredden i de beviljade projekten presenterar vi här nedan fem korta projektbeskrivningar baserade på ansökningarna från våren 2021.

Våren 2021 producerade Hjärt-Lungfonden

rapporten »Vår kraftsamling mot covid-19« som beskriver alla finansierade covid-19-relaterade forskningsprojekt 2020-21. Hjärt-Lungfonden har även aktivt spridit kunskap om pågående projekt till media och haft en aktiv dialog med patientföreningen Svenska Covidföreningen kring samarbetsprojekt.

UNDERSÖKER MEKANISMER BAKOM SVÅR SJUKDOM

Projekt där avancerad mikroskopi används för att kartlägga vilka processer i lungan som aktiveras vid svår covid-19 och hur skadorna kan leda till långvariga symtom, till exempel genom fibrosutveckling. Vävnadsproverna i studien kommer från patienter som avlidit i covid-19. Genom forskningen hoppas man förstå vilka immunförsvarsmekanismer som leder till livshotande sjukdom och permanenta förändringar i lungan.

Projektansvarig: Jonas Erjefält, Lund.

SÖKER ORSAKEN TILL BLODPROPPAR VID COVID-19

Studie med syfte att bättre förstå orsaken till de blodproppar som drabbar många av de svårast sjuka i covid-19. Ofta är det blodpropparna i lungorna som är en direkt anledning till att patienten avlider. Blodplättar från patienter med covid-19 klumpar lättare ihop sig än hos friska, i dagsläget vet man inte varför. Om man förstår problemet bättre finns möjlighet utveckla nya behandlingar och därmed förhindra död.

Projektansvarig: Petter Höglund, Stockholm

BLODPROV TÄNKBAR DIAGNOSVÄG VID LÅNGTIDS-COVID

Den här studiens syfte är att med testmetoden Elisa försöka identifiera antikroppar som misstänks angripa en speciell cellstruktur och orsaka långtids-covid.

En teori kring långvariga negativa effekter efter covid-19-sjukdom är att antikroppar bildas som angriper en typ av cellstruktur, G-proteinkopplade receptorer. Om metoden fungerar som det är tänkt kan det ge möjlighet att ställa diagnosen långtids-covid genom ett enkelt blodprov.

Projektansvarig: Jan Nilsson, Malmö.

RISKEN FÖR KRONISK LUNGSJUKDOM EFTER COVID

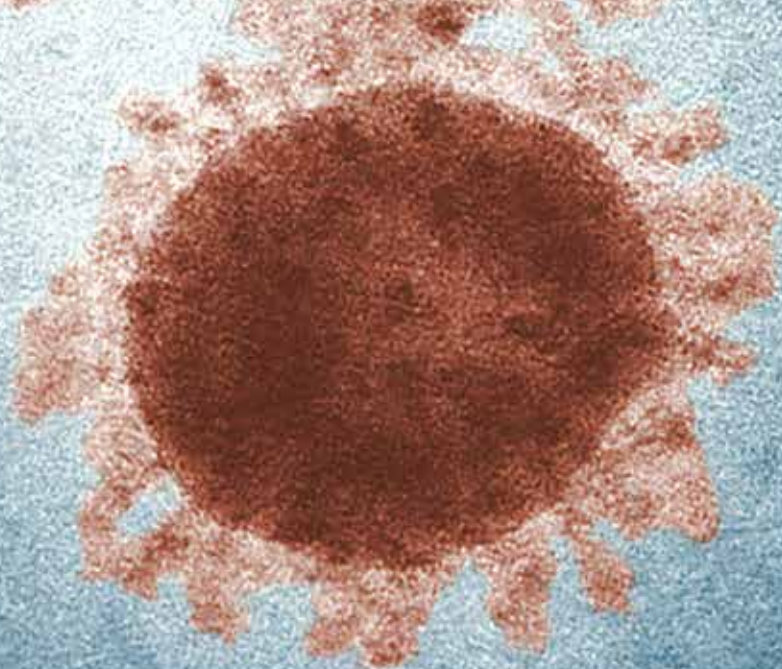
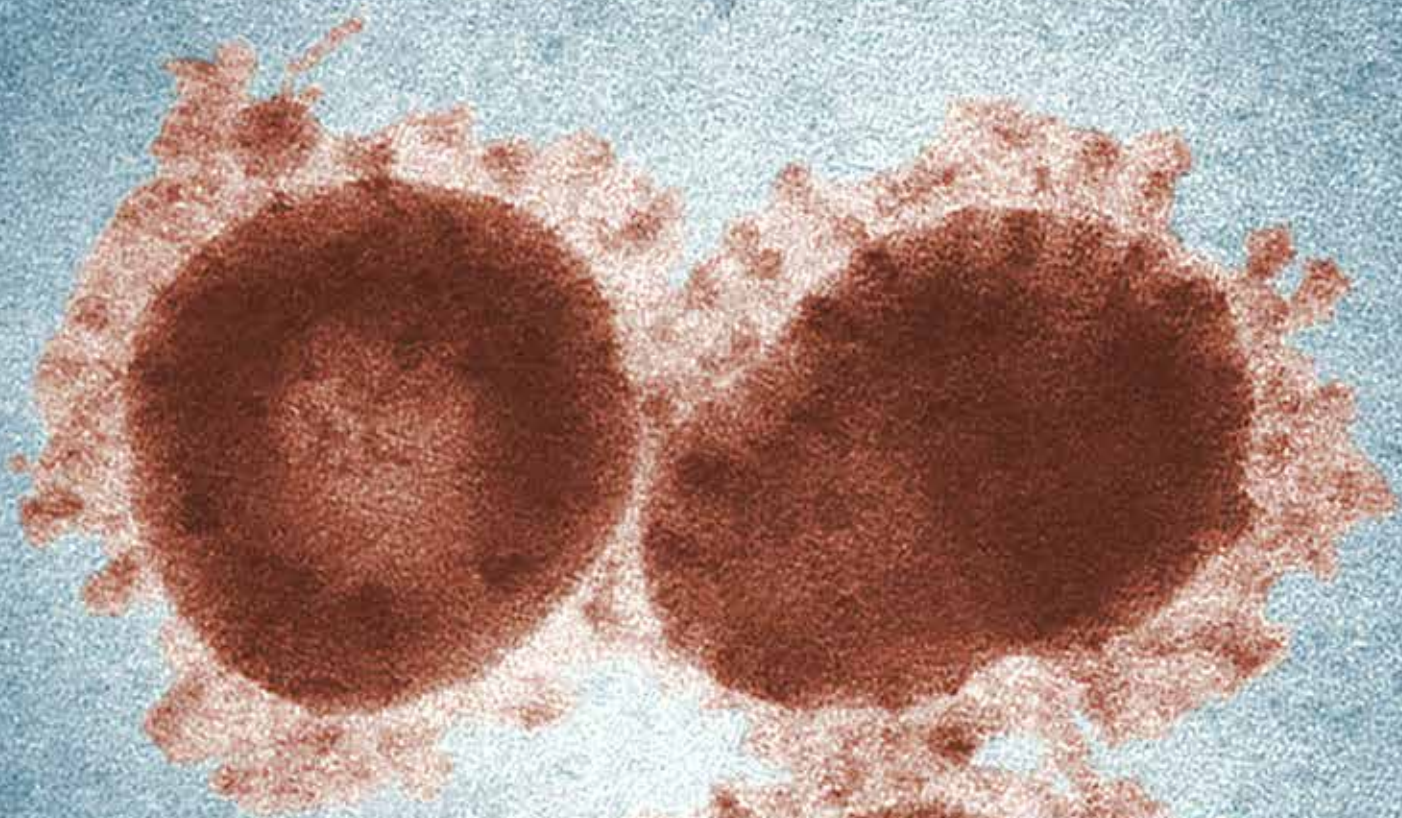
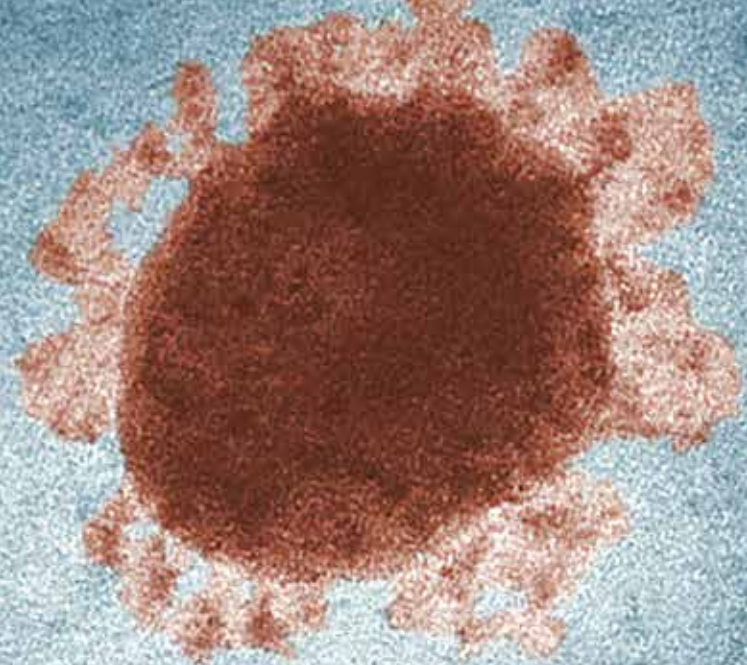
Studie som genomförs bland personer i yrkesverksam ålder som haft covid-19, där syftet är att utröna om lungans skyddsbarriär är påverkad under längre tid efter sjukdomen, speciellt bland dem som har kvarstående lätta luftvägsbesvär och exponeras för luftvägsirritanter i arbetet, och om detta ökar risken för kroniska luftvägsbesvär.

Projektansvarig: Anna-Carin Olin, Göteborg.

LETAR ÄMNEN SOM AVGÖR SVÅRIGHETSGRAD

Studie som bland annat syftar till att identifiera biomarkörer som kan förutsäga sjukdomens svårighetsgrad. Forskarna undersöker lungfunktion och syresättningsförmåga hos de som påverkats av sin covid-19-sjukdom under kort respektive lång tid. Forskare i Umeå och Örebro har rekryterat studiedeltagare som ska följas upp till fem år genom undersökningar av bland annat lungfunktion, prover och enkät för bedömning av livskvalitet.

Projektansvarig: Clas Ahlm, Umeå.

HJÄRT- LUNGFONDENS PREVENTIONS- OCH PÅVERKANSARBETE

Påverkansarbetet är en viktig del av Hjärt-Lungfondens verksamhet. Den politiska sfären har en viktig roll i kampen mot hjärt- och lungsjukdomar genom att fatta beslut om strukturer och förutsättningar för forskning, vård och prevention.

Hjärt-Lungfonden har under 2021 fört dialog med beslutsfattare och tjänstemän, tagit fram remissyttranden, debattartiklar och aktiviteter för att synliggöra och driva våra prioriteringar. Detta bland annat med avseende på matvanor, fysisk aktivitet, tobak och nikotin samt luftföroreningar.

Behovet av åtgärder på samhällsnivå för att underlätta hälsosamma levnadsvanor är en central fråga för Hjärt-Lungfonden. I februari initierade Hjärt-Lungfonden initiativet »Folkhälsa för alla« med syftet att skapa stöd för politiska insatser i form av en nationell handlingsplan för hälsosamma matvanor och ökad fysisk aktivitet. I skrivande stund har över 2 600 personer och 100 organisationer, universitet, stiftelser och företag undertecknat initiativet. Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket fick kort därefter ett uppdrag av regeringen att ta fram mål, indikatorer och insatsområden för hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion.

Hjärt-Lungfonden bidrar till dialog men synliggör och sprider också kunskap för att påverka. Under året har flera digitala sammankomster genomförts, bland annat en konferens kring hälsofrämjande och förebyggande arbete tillsammans med Folkhälsomyndigheten och Cancerfonden. Vid konferensen lanserades även Nationella riktlinjer för fysisk aktivitet. Implementeringen av dessa låg till grund för ett digitalt seminarium som genomfördes

tillsammans med Cancerfonden och Gymnastik- och idrottshögskolan. Parterna genomförde även ett webinarium om hälsorisker med stillasittande som samlade omkring 1 700 deltagare.

Forskning är en viktig komponent i arbetet för en bättre folkhälsa. Ett nytt preventionsanslag, finansierat av Norheds stiftelse, lanserades under 2021. Dess första mottagare, Maria Bäck, utvärderar sekundärprevention efter hjärtinfarkt med hjälp av modern teknik (se sidan 19). Hjärt-Lungfonden beställde även under 2021 en studie från Institutet för hälso- och sjukvårdsekonomi (IHE) kring andelen hjärt-kärlsjukdom i Sverige som orsakas av levnadsvanor och de påföljande kostnaderna för samhället (se sidan 31).

Samarbete är en viktig och framgångsrik faktor för att åstadkomma reell förändring. Hjärt-Lungfonden samarbetar med en rad likasinnade organisationer, den medicinska professionen, forskare samt nationella och internationella nätverk. Under året har fonden medverkat i flera samarbetsprojekt och evenemang, exempelvis »Trappans dag« och framtagandet av Pep-rapporten.

På global nivå har fonden bland annat medverkat i Sveriges delegation till FN:s Food Systems Summit om hållbara livsmedelssystem. Fonden är också aktiv i såväl EU-processer som internationella nätverk som World Heart Federation (WHF). På EU-nivå är fonden medlem i European Heart Network (EHN).

GÅVOR GÖR FORSKNINGEN MÖJLIG

HJÄRT-LUNGFONDENS INSAMLINGS- OCH KAMPANJARBETE

Vår insamling 2021

Hjärt-Lungfonden samlade under 2021 in 460 miljoner kronor till forskningen. Den största delen av de insamlade pengarna kom från testamenten, regelbundna gåvor, minnesgåvor och insamlingsbrev. Även andra gåvoslag, som aktiegåvor, stora gåvor och företagsgåvor bidrog till resultatet. Mer detaljerad information finns att läsa i förvaltningsberättelsen.

Under 2021 utökade Hjärt-Lungfonden även sin satsning på företag och partnerskap. Bland annat upprättades en ny partnerstrategi, med en partnerstruktur som ska kunna möta behoven hos alla typer av företag. Vi inledde samarbeten med flera större företag och organisationer under året.

Året präglades precis som föregående år av coronapandemin, vilket gjorde att Hjärt-Lungfonden tvingades ställa in alla planerade evenemang och fysiska kontakter med våra givare. I stället fortsatte vi med ett digitalt arbetssätt och genomförde ett flertal seminarier online. Även en stor del av vår annonsering och övrig kommunikation skedde digitalt. Direktkontakter med givare skedde främst via telefonsamtal och brev.

Trots dessa förutsättningar lyckades Hjärt-Lungfonden göra ett mycket starkt insamlingsår. De digitala aktiviteterna fungerade över förväntan och vi har sett en stor tillströmning av nya

givare, liksom ett ännu högre engagemang hos befintliga givare. När vi summerade året kunde vi konstatera en ökning i såväl insamlade pengar som antal givare.

Hjärt-Lungfonden är medlem av Giva Sverige, branschföreningen för svenska insamlingsorganisationer. Giva Sverige har en kvalitetskod för insamlingsbranschen som varje medlemsorganisation måste följa och varje år upprättar Hjärt-Lungfonden en effektrapport utifrån Giva Sveriges mall för effektrapportering. Den publiceras på Hjärt-Lungfondens webbplats. Syftet med effektrapporten är att för givare, allmänheten och andra intressenter visa vilken nytta organisationen gör.

Hjärt-Lungfondens arbete kontrolleras av Svensk insamlingskontroll som granskar att vi följer de regler som gäller för insamlingsorganisationer med 90-konto i Sverige.

Det gäller oss alla – vårt kommunikationskoncept

Fler människor lider och dör av hjärt- och lungsjukdomar än av något annat, i såväl Sverige som i resten av världen. Detta är utgångspunkten för Hjärt-Lungfondens kommunikationskoncept, där huvudbudskapet är »Det gäller oss alla». Konceptet togs fram av den egna marknadsavdelningen och lanserades hösten 2020. Konceptet

riktar uppmärksamheten mot det faktum att hjärt- och lungsjukdomar kan drabba alla, oavsett var i livet man befinner sig. Men också att det är vi tillsammans som kan göra något åt saken. Forskning är lösningen, och forskningen behöver mer pengar.

Kampanjarbetet under 2021 fortsatte på den inslagna vägen, och temat »Det gäller oss alla« var genomgående under hela året. Inom ramen för kommunikationskonceptet genomfördes ett antal kampanjer med olika fokus, såsom forskningstema under våren och en satsning på levnadsvanor under sommaren. När kampanjåret summerades kunde vi konstatera att de två viktigaste mätvärdena, varumärkeskännedom och givarvilja, båda hade ökat under året (källa: Norstat).

PostkodLotteriet

Svenska PostkodLotteriet är landets största icke-statliga lotteri. Överskottet från försäljningen av lotteriets produkter går till ett 50-tal organisationer inom den ideella sektorn. Hjärt-Lungfonden är en av de organisationer som får pengar från lotteriet. 2021 delade PostkodLotteriet ut 21 miljoner kronor till Hjärt-Lungfonden. Tack vare PostkodLotteriet och dess lottköpare får Hjärt-Lungfonden ett viktigt bidrag till forskningen om hjärt- och lungsjukdomar.

SÅ NÅR VI UT

HJÄRT-LUNGFONDENS INFORMATIONSVVERKSAMHET

Pressarbetet synliggör insamlingen

Hjärt-Lungfondens genomslag i svensk press gjorde under 2021 sin högsta notering i antalet lästillfällen sedan 2013. Antalet införanden nära fördubblades från pandemiåret 2020 och antalet lästillfällen ökade med 29 miljoner i målgruppen 50+. Annonsvärdet landade på hela 70 miljoner kronor, ett lyft med 24 miljoner från året innan. Det proaktiva pressarbetet ligger bakom 84 procent av publiciteten. Bland annat resulterade en nyhet om plötsligt hjärtstopp i hela 200 införanden.

Hjärt-Lungfonden har under året tagit hjälp av kända personer för att nå ut med viktiga budskap. Inte minsta har ishockeylegendaren Börje Salming, som själv drabbats av hjärtsjukdom, varit en person som nämner sig själv som ambassadör för Hjärt-Lungfonden. Lasse Åberg och Mi Ridell är andra exempel.

Under 2021 har Hjärt-Lungfonden fortsatt att satsa på att lyfta drabbade personer och personer som samlar in pengar till forskningen i lokaltidningar, radio, veckomagasin och TV. Arbetssättet har varit fortsatt framgångsrikt. Starka historier har lyfts för att visa behovet av mer forskning och/eller illustrerar personers starka engagemang för att samla in pengar till Hjärt-Lungfonden.

Hjärt-Lungfonden lyfter även fram pågående forskning som fått anslag från fonden i lokal media vilket bidrar till att visa vilken konkret nytta som givarnas pengar gör.

Information om sjukdomar

I Hjärt-Lungfondens ändamål ingår att informera om hjärt-, kärl- och lungsjukdom och att öka kunskapen om forskningens betydelse för ett längre och friskare liv. Hjärt-Lungfondens välkända skriftserie och webbtexter om olika hjärt- och lungsjukdomar kopplade till forskning är en viktig del i arbetet med att sprida information. Ett ständigt arbete pågår där tryckt material och webbtexter löpande ses över och uppdateras i samråd med medicinskt sakkunniga.

Hjärt-Lungfonden erbjuder ett stort antal tryckta skrifter och faktablad för kostnadsfri beställning eller nedladdning.

Skrifterna är populära och beställs av såväl privatpersoner som av sjukvården, där de ofta används i kontakter med patienter och närstående. De synliggörs även vid Hjärt-Lungfondens utåtriktade arbete som seminarier och events. Samtliga skrifter och faktablad finns även tillgängliga digitalt som nedladdningsbara pdf-filer på Hjärt-Lungfondens hemsida och på Internetmedicin.se.

UNDER 2021 FANNS SKRIFTER INOM FÖLJANDE OMRÅDEN:

Hjärtinfarkt • Hjärtsvikt • Hjärtklaffsjukdom • Kärlkramp • Hjärtrytmrubbningar
• Plötsligt hjärtstopp • Barnhjärta • Stroke • Hjärttransplantation • Diabetes •
Aortasjukdomar • Blodtrycket • Kolesterol • Stress • Sömnapné • Närstående
• KOL • Astma • Sarkoidos • Lungfibros • Lungtransplantation • Tuberkulos •
Tobak • Mat och rörelse för ett friskare liv

Forskning för hälsa

– en mycket uppskattad tidning

Hjärt-Lungfondens medlemstidning *Forskning för hälsa* kom under året ut med fyra nummer. Tidningen distribueras till Hjärt-Lungfondens medlemmar, men skickas även till vissa av fondens givare. Människor som lever med hjärt- och lungsjukdom delar här sina berättelser, forskare ger sin bild av sina forskningsprojekt och den senaste utvecklingen inom sina respektive områden. I tidningen läggs stor tonvikt på den hjärt- och lungforskning som pågår i landet och som finansieras av fondens givare. Tidningen berättar även vad forskningen leder till och förklarar varför den är viktig. *Forskning för hälsa* är mycket uppskattad av våra givare, något som bekräftats i läsarundersökningar.

Digital kommunikation

Vid några tillfällen varje månad distribuerar Hjärt-Lungfonden ett digitalt nyhetsbrev. Brevnen är fyllda av aktuella forskningsnyheter och projekt, presentationer av forskare och berättelser

från människor som drabbats av hjärt-, kärl- eller lungsjukdom på något sätt, antingen personligen eller som närstående. Nyhetsbrevnen knyter ofta an till aktuella temadagar under året och lyfter också olika recept, tips och annat som inspirerar till ett mer hälsosamt liv.

I våra sociala kanaler, Facebook, Instagram, Twitter och LinkedIn, har Hjärt-Lungfonden ett stort antal följare som är starkt engagerade i det vi dagligen publicerar. Här lyfter vi både forskare och drabbade. Vi delar också med oss av nyheter från forskningen och vardagstips för att, exempelvis, minska stillasittandet. Vi fördjupar också våra kampanjer genom att till exempel berätta mer om de personer och forskare som medverkar i våra kampanjfilmer och annonser. Vi har också, några gånger per år, så kallade »takeovers« där vi låter en forskare eller en person med erfarenhet av hjärt- eller lungsjukdom berätta mer ingående om sin vardag under en vecka. På Facebook driver vi flera uppskattade grupper för drabbade, med hundratala medlemmar, där sjuka och anhöriga kan diskutera, ge varandra stöd och dela erfarenheter.

ÅRSREDOVISNING 2021

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2021

Styrelsen för Hjärt-Lungfonden, organisationsnummer 802006-0763, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 1 januari–31 december 2021.

Allmänt om verksamheten

Hjärt-Lungfonden samlar in pengar till vetenskapligt utvald hjärt- och lungforskning samt arbetar för ökad kunskap om forskningens betydelse, med målet att ge fler ett längre och friskare liv. Organisationen driver också påverkansarbete i syfte att stärka samhällsstrukturer för prevention, forskning och vård.

Hjärt-Lungfonden bildades 1904 i kampen mot tuberkulos (tbc). Idag är vår vision en värld fri från hjärt- och lungsjukdom. Verksamheten är helt beroende av gåvor från privatpersoner och företag.

Organisationsform

Hjärt-Lungfonden är en ideell förening som hade 1 421 medlemmar 2021. Medlemmarna utser 50 huvudmän. Dessa tillsätter styrelsen som svarar för Hjärt-Lungfondens organisation och arbete i enlighet med fondens stadgar och fattar beslut om tilldelning av forskningsmedel. Hjärt-Lungfondens forskningsråd föreslår för styrelsen hur anslagen bör fördelas. Styrelsen ger i uppdrag till generalsekreteraren att ansvara för kansliets arbete. Ytterligare information om Hjärt-Lungfonden finns på www.hjart-lungfonden.se.

Ändamål och strategi

I Sverige lever idag över 2 miljoner människor med hjärt-kärlsjukdom. Cirka 1,3 miljoner människor i landet lever med lungsjukdom. Hjärt-kärlsjukdomarna fortsätter att vara den vanligaste dödsorsaken i Sverige och svarar för nästan en tredjedel av alla dödsfall. Hjärt-Lungfonden har allt sedan starten 1904 haft forskning som sitt viktigaste instrument i kampen mot dessa folksjukdomar.

I Hjärt-Lungfondens primära ändamål att fördela pengar till vetenskapligt utvald forskning. Detta sker genom att vi utannonserar forskningsmedel i fri konkurrens och där de bästa forskarna mäts mot varandra. Hjärt-Lungfonden investerar pengar i den forskning som har störst chans att bli framgångsrik och komma patienterna till nytta.

Hjärt-Lungfonden har en rad stödformer som riktar sig såväl till nya, unga lovande forskare som till världsle-

dande forskargrupper verksamma i Sverige. Genom att erbjuda olika typer av forskningsanslag och stödformer och möta de behov forskarna har vill vi attrahera de bästa forskarna. Vi behöver samtidigt vara flexibla inför omvärldsförändringar, något som under 2021 exemplifierades av vår anslagsutlysning till forskning om covid-19 kopplat till hjärt-, kärl- och lungsjukdom.

Garanten för Hjärt-Lungfondens ambition att stödja den bästa forskningen är ett kompetent, oberoende och starkt forskningsråd. Hög vetenskaplig kvalitet, trovärdighet, integritet och nytänkande är ledord för Hjärt-Lungfondens forskningsråd när ledamöterna bedömer forskarnas ansökningar. Ett viktigt kriterium i urvalsprocessen är dessutom att forskningen har klinisk relevans så att den kan omsättas i praktisk vård så snart som möjligt.

I Hjärt-Lungfondens ändamål ingår också att informera om hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Hjärt-Lungfonden arbetar för ökad kunskap i samhället om allvaret och lidandet kopplat till dessa sjukdomar och för ökad kunskap om forskningen och dess betydelse för individ och samhälle. Hjärt-Lungfonden driver dessutom påverkansarbete i syfte att stärka samhällsstrukturer för prevention, forskning och vård.

Vision

Hjärt-Lungfondens vision är en värld fri från hjärt- och lungsjukdomar.

Medlem i Giva Sverige

Som medlem i Giva Sverige, insamlingsorganisationernas branschförening, tillämpar vi den kvalitetskod som tagits fram av organisationen. Hjärt-Lungfonden tar regelbundet fram en effektrapport utifrån Giva Sveriges riktlinjer. I år samproduceras denna rapport och verksamhetsberättelsen.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Vid sidan om den ordinarie fördelningen av forskningsmedel, tog Hjärt-Lungfonden med anledning av covid-19-pandemin under våren 2020 initiativ till en akut anslagsutlysning till forskning om covid-19 kopp-

lat till hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Denna satsning förnyades, mot bakgrund av den fortsatta covid-pandemin, under 2021. Gensvaret från forskarvärlden var mycket stort och fonden fördelade under 2021 cirka 15,7 miljoner kronor till 30 covid-19-forskningsprojekt i hela landet. En viss del av det totala anslaget öronmärktes till att studera långtidssjuka med effekter på hjärta, kärl och lungor.

Under 2021 delade Hjärt-Lungfonden för första gången ut ett anslag till forskning om levnadsvanor med stöd av Norheds stiftelse (se avsnittet Forskningsfinansiering) på totalt sex miljoner kronor.

2020 fortgick arbetet med den världsunika befolkningsstudien inom hjärt- och lungområdet, SCAPIS, som Hjärt-Lungfonden huvudfinansierar. Den unika befolkningsstudien omfattar 30 000 studiedeltagare i åldern 50-64 år som fått hjärta, kärl och lungor grundligt undersökta. Den data-, bild- och biobank som byggs upp kommer att bli en nationell resurs för forskare under decennier framöver. Året präglades bland annat av öppnandet av SCAPIS omfattande forskningsbank för hela det svenska forskarsamhället den 17 mars 2021.

Ett stort antal forskningsprojekt baserade på data från SCAPIS-studien pågår. En central vetenskaplig publikation från SCAPIS (en av de så kallade nyckelpublikationerna) publicerades i tidskriften *Circulation* under hösten 2021. Den visade bland annat att fyra av tio svenskar mellan 50 och 64 år har synliga plack i hjärtats kranskärl. En lång rad andra vetenskapliga artiklar har publicerats och kommer att fortsätta att publiceras de kommande åren.

SCAPIS leds av en nationell forskargrupp och drivs av sex universitetssjukhus. SCAPIS finansieras huvudsakligen av Hjärt-Lungfonden med ytterligare viktiga bidrag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Vinnova, Vetenskapsrådet samt universitetssjukhusen och universiteten.

Fler människor lider och dör av hjärt- och lungsjukdomar än av något annat, i Sverige och i världen. Detta är utgångspunkten för Hjärt-Lungfondens kommunikationskoncept, där huvudbudskapet är »Det gäller oss alla«. Konceptet, som togs fram av Hjärt-Lungfondens marknadsavdelning och lanserades i och med höstkampanjen i september 2020, har använts flitigt under 2021.

Under året fortsatte Hjärt-Lungfondens satsning på intressepolitiskt påverkansarbete. Fonden verkar bland annat för att åtgärder vidtas på samhällsnivå för att underlätta hälsosamma levnadsvanor. Under

året lanserade Hjärt-Lungfonden tillsammans med Cancerfonden initiativet Folkhälsa för alla. Syftet är att samla stöd för en nationell handlingsplan för ökad fysisk aktivitet och bättre matvanor. En lång rad organisationer, företag, universitet och stiftelser har ställt sig bakom initiativet.

Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten har sedermera fått regeringsuppdrag att ta fram mål, indikatorer och insatser för en hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion. Parallellt arbetar den statliga kommittén för fysisk aktivitet nu med konkreta åtgärdsförslag. Arbetet inom ramen för Folkhälsa för alla är nu inriktat på implementeringen av dessa uppdrag.

Under 2021 lät Hjärt-Lungfonden Institutet för hälso- och sjukvårdsekonomi (IHE) ta fram en ny rapportserie för att kvantifiera samhällskostnaderna för hjärt-kärlsjukdom, levnadsvanornas betydelse samt hjärt-kärlforskningens samlade värde. Rapporterna har lång livstid och kan i linje med tidigare rapporter från 2012-13 användas i pressarbete, påverkansarbete, marknadsaktiviteter, insamlingsarbete och kommunikation. Hjärt-Lungfonden har under året också tagit fram en rapport som presenterar den covid-relaterade forskning som fonden finansierar.

Intresset för att söka forskningsmedel hos Hjärt-Lungfonden är fortsatt stort. Under 2021 fick fonden in 640 ansökningar motsvarande ett värde på omkring 2 miljarder kronor. Fler centrala nyckeltal för forskningsfinansieringen redovisas på annan plats i verksamhetsberättelsen.

Under 2020/21 har Hjärt-Lungfondens kansli flyttat till lokaler på Stora Nygatan 27 i Stockholm. På grund av covid-19-pandemin har lokalerna under 2021 använts i begränsad omfattning.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

När denna årsredovisning produceras är covid-19 inte längre klassad som en samhällsfarlig sjukdom och samtliga restriktioner är borttagna. Hjärt-Lungfonden har därför påbörjat en successiv återgång till kontoret efter närmare två års hemarbete för samtliga medarbetare. Samtidigt har en ny omfattande kris tagit över Europa i samband med att Ryssland gått in i Ukraina. I skrivande stund är detta en relativt ny händelse. Hjärt-Lungfonden följer utvecklingen noggrant då det kan komma att påverka insamling och värdet på finansiella tillgångar på sikt.

Forskningsfinansiering

Under 2021 kunde Hjärt-Lungfonden dela ut totalt 333 miljoner kronor till forskningen. En väsentlig andel av den totala summan delades ut i form av projektmedel till angelägna forskningsprojekt inom hjärt-, kärl- och lungområdet. Sammantaget stödde Hjärt-Lungfonden under 2021 cirka 300 forskningsprojekt.

Sedan 2008 har Hjärt-Lungfonden årligen utlyst Stora forskningsanslaget på 15 miljoner kronor som fördelas över tre år. Anslaget 2021 gick till Gunilla Westergren Thorsson, KOL-forskare och professor i lungbiologi vid Lunds universitet. Hon tilldelades Stora forskningsanslaget för sin forskning om aktivering av lungornas självläkningsförmåga.

Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare om totalt sex miljoner kronor fördelat över tre år gick 2021 till docent André Nyberg vid Umeå universitet. Hans forskning utvärderar om högintensiv intervallträning kan hjälpa personer med lungsjukdomen KOL att må bättre. Anslaget innebar att Prins Daniels anslag för första gången sedan starten 2013 gick till en forskare vid Umeå universitet. Dessutom innebar tilldelningen att Hjärt-Lungfondens två största anslag 2021 gick till forskning om KOL, vilket inte inträffat något tidigare år.

Hjärt-Lungfonden delade under 2021 även ut ett nytt, stort anslag till forskning om levnadsvanor med stöd av Syskonen Inger och Sixten Norheds stiftelse. Intresset för utlysningen var stort – totalt skickades ansökningar in från 58 forskargrupper i hela landet. En nordisk bedömningsgrupp bestående av fem personer valde i februari ut sex forskare som kallades till intervjuer. Anslaget tilldelades Maria Bäck, fysioterapeut med specialistkompetens inom hjärt-kärlsjukdomar, som är forskningsverksam vid Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg. Hon får sex miljoner kronor fördelat på tre år som ska finansiera hennes forskning om rehabilitering efter hjärtinfarkt.

Utöver projektbidragen och de stora anslagen finansierar Hjärt-Lungfonden bland annat forskarmånader, forskartjänster och stipendier för forskning utomlands.

2021 fick Hjärt-Lungfonden in ansökningar om anslag till ett värde av cirka 2,0 miljarder kronor. Fonden beviljade 16,7 procent av ansökt forskningsstöd.

2021 kom det in totalt 640 ansökningar om forskningsstöd, vilket är 100 färre än 2020. Med anledning av covid-19-pandemin har antalet ansökningar om resebidrag sjunkit. Antalet beviljade ansökningar 2021 var 223, jämfört med 216 året innan.

Hjärt-Lungfondens grundprincip för fördelning av forskningsmedel är att cirka 70 procent ska gå till hjärt-kärlforskning och cirka 30 procent till lungforskning. 2021 fördelades 58 procent av forskningsmedlen till hjärt-kärlforskning och 42 procent till lungforskning. Covid-19-pandemin har ökat antalet ordinarie projektansökningar med lungmedicinsk inriktning. Även när det gäller det nyinstittade covid-19-anslaget har ansökningar inom lungområdet dominerat.

Information

Hjärt-Lungfondens huvudfokus är att finansiera forskning. Fonden bedriver dock även ett omfattande informationsarbete för att sprida kunskap om hjärt-, kärl- och lungsjukdomarna samt om forskningens betydelse. Hjärt-Lungfonden ger bland annat ut rapporter, informationsbroschyrer om sjukdomarna och tidningen Forskning för hälsa. Fonden har också en stor närvaro i en rad digitala kanaler och anordnar seminarier. Forskningsresultat som fondens anslag resulterat i kommuniceras också aktivt till media.

Insamling

Tack vare generösa bidrag från privatpersoner, företag, stiftelser och fonder samlade Hjärt-Lungfonden in 460 miljoner kronor under 2021. Testamenten, regelbundna gåvor, minnesgåvor och insamlingsbrev stod för den största delen av insamlingen.

Året präglades av covid-19-pandemin, som gjorde att Hjärt-Lungfonden tvingades ställa in många planerade evenemang och fysiska kontakter med sina givare. I stället utvecklade Hjärt-Lungfonden under 2021 sina digitala arbetsformer och genomförde ett flertal seminarier online. Hjärt-Lungfonden har fortsatt att ha direktkontakt med sina givare, men nu i mindre grad genom fysiska möten och mer via telefonsamtal, e-post och brev.

De digitala aktiviteterna fungerade över förväntan och Hjärt-Lungfonden såg under året en stor tillströmning av nya givare vid sidan av ett fortsatt starkt engagemang hos befintliga givare. Vid årets slut kunde fonden konstatera en ökning i insamlade medel jämfört med tidigare år. Den fortsatta starka insamlingen till forskningen lägger grunden till Hjärt-Lungfondens långsiktiga arbete för ökad överlevnad, minskat lidande och fler friska år för människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdomar.

Hållbarhetsupplysningar

Se avsnittet Hållbarhetsrapport 2021 sid 35.

Resultat och ställning

Verksamhetsresultatet för 2021 uppgick till -48,0 mkr (-43,3 mkr). Årets negativa verksamhetsresultat grundar sig på en fortsatt hög utdelning av beviljade forskningsanslag. Verksamhetsintäkterna ökade med 10% under perioden och uppgick till 460,1 mkr (416,8 mkr). Hjärt-Lungfonden erhöll 21 mkr i bidrag från Postkodlotteriet

vilket var en minskning med 2,1 mkr jämfört med 2020 då Hjärt-Lungfonden fick en extra utdelning på 2,1 mkr i s.k. Covidstöd.

Totala verksamhetskostnader uppgick under 2021 till 508,1 mkr (460,1 mkr) och har ökat med 10% jämfört med föregående år. Enligt Svensk Insamlingskontrolls riktlinjer får kostnaderna för insamling och administration inte överstiga 25% av de totala intäkterna. För 2021 uppgår detta nyckeltal 17%.

RESULTATRÄKNING – FEM ÅR I SAMMANDRAG

Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Verksamhetsintäkter</i>					
Medlemsavgifter	469	504	464	344	458
Gåvor	350 464	333 558	401 736	409 167	452 369
Bidrag	10 030	11 408	7 650	7 287	7 268
Summa verksamhetsintäkter	360 963	345 470	409 850	416 798	460 095
<i>Verksamhetskostnader</i>					
Ändamålskostnader	-407 256	-417 760	-383 143	-370 883	-419 541
Insamlingskostnader	-56 963	-66 364	-75 681	-67 761	-67 448
Administrationskostnader	-14 599	-17 154	-20 613	-21 434	-21 240
Summa verksamhetskostnader	-478 818	-501 279	-479 437	-460 078	-508 230
Verksamhetsresultat	-117 855	-155 809	-69 587	-43 279	-48 134
<i>Resultat från finansiella poster</i>					
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	97 709	-47 311	316 671	125 367	481 601
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	1 238	636	64	-34	-7
Räntekostnader och liknande resultatposter	-15	-12	-36	-18	-5
Förvaltningskostnader	-598	-133	-103	-143	-87
Resultat efter finansiella poster	-19 521	-202 629	247 010	81 892	433 366
ÅRETS RESULTAT	-19 521	-202 629	247 010	81 892	433 366
<i>Nyckeltal</i>					
Administration och insamling i procent av totala intäkter	18%	22%	22%	19%	17%
Utdelning till forskning tkr	343 797	351 246	307 623	298 127	333 438
Medelantal anställda	36	42	43	52	53

Användning av finansiella instrument

Målet för förvaltningen av Hjärt-Lungfondens fonderade medel är att långsiktigt bidra till Hjärt-lungfondens verksamhet med så stora tillskott som möjligt. Samtidigt som man eftersträvar att uppnå detta mål ska målsättningen också vara att över tiden bevara de fonderade medlens reala värden. För att klara de uppsatta målen har Hjärt-lungfondens styrelse beslutat att de fonderade medlen nästan uteslutande ska placeras i aktier eller liknande tillgångar. Det långfristiga bidraget till fondens verksamhet beräknas till 4,5 procent av det Genomsnittliga Förvaltrade Kapitalet (GFK). GFK beräknas öka med inflationen varje år och fastställs av styrelsen vid det tillfälle då styrelsen fastställer budgeten. GFK anges till 1 543 MSEK att gälla från den 1 januari 2021. Förvaltningsorganisationen fastställs av Hjärt-lungfondens huvudmän på ordinarie huvudmannamöte. Hela styrelsen är ansvarig för Hjärt-Lungfondens förvaltning av portföljen. Skattemästaren äger uppdraget från styrelsen att driva den löpande förvaltningen av tillgångarna. Alla förändringar i förvaltningsrapporten ska förankras och beslutas av styrelsen. Förvaltningen sker diskretionärt och varje ny upphandling av förvaltare beslutas av styrelsen. Varje svensk förvaltare ska vara under tillsyn av Finansinspektionen.

Överväganden

Styrelsen har noterat att aktier över tiden har gett en avsevärt högre avkastning än räntebärande tillgångar. De värderingsmodeller som används vid värderingen av börsnoterade företag antyder också att marknaden även i framtiden förväntar sig att börsen ska ge tre till fem procent högre avkastning än den räntebärande marknaden. Både historiskt och med stor sannolikhet även framgent sker denna högre avkastning till priset av en betydligt högre volatilitet i avkastningen för aktier än för räntebärande instrument. Högre volatilitet kan i princip utnyttjas genom att man växlar mellan tillgångsslagen på ett framgångsrikt sätt. Risken är dock att avkastningen då blir sämre om man är oskicklig i att bedöma när man ska växla mellan tillgångsslagen. Därför är det styrelsens uppfattning att man inte bör växla mellan tillgångsslagen utan långfristigt hålla den höga andelen aktier även i lägen där börsen har fallit kraftigt.

Allokering mellan tillgångsslagen är 70 procent i aktier och 30 procent i räntebärande med en marginal på +5/-5 procentenheter. Överskrids dessa gränser ska styrelsen föreläggas om att en reallokering mellan

tillgångsslagen ska ske. Reallokering kräver ett styrelsebeslut. Styrelsen fattar årligen beslut om riktlinjer för allokeringen. Hjärt-Lungfonden har etiska riktlinjer för tobak, vapen, alkohol, pornografi, socker och fossila bränslen.

Marknadsvärdet för fondens totala värdepappersportfölj inklusive likvida medel hos fondförvaltarna uppgick 2021-12-31 till 2 369 446 tkr

(1 991 235). Realiserade resultat från värdepapper samt utdelningar och räntor uppgick till 93 509 tkr (201 263). Totalt uppgick det redovisade resultatet från finansiella investeringar inklusive årets värdeförändring till 481 594 tkr (125 172).

Hjärt-Lungfonden gör löpande bedömningar av det finansiella läget i omvärlden. Detta leder till medvetna strategiska val för att säkra upp kapital. Fonden har en god finansiell beredskap.

Förväntad framtida utveckling

Hjärt-Lungfondens insamlingsverksamhet till förmån för forskningen har utvecklats positivt de senaste åren. Detta har fortsatt under 2021 trots den omvälvande omvärldshändelse som covid-19-pandemin utgör. Insamlingen har på senare år utvecklats till att omfatta såväl nya metoder samt närvaro i nya kanaler. Behovet av gåvor är fortsatt stort och det finns en god potential till ökad insamling under de kommande åren.

Förslag till behandling av fritt eget kapital

Styrelsen föreslår att det ansamlade resultatet:

Balanserat resultat	1 552 520 905
Årets resultat	+433 366 138
Totalt:	1 985 887 043

Behandlas så att

Överföring till balanserat resultat	1 985 887 043
Totalt:	1 985 887 043

Vad beträffar Hjärt-Lungfondens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter. Samtliga belopp anges i kronor om inget annat anges.

HÅLLBARHETSRAPPORT 2021

Hjärt-Lungfondens hållbarhetsarbete

Kärnan i det avtryck som Hjärt-Lungfondens skapar genom sin verksamhet kan beskrivas som hälsomässig hållbarhet. Den vision vi arbetar mot, en värld utan hjärt- och lungsjukdomar, ligger helt i linje med Agenda 2030, den globala agendan för förändring mot ett mer hållbart samhälle i form av 17 hållbarhetsmål. Vi finansierar i synnerhet forskning som bidrar till målet om hälsa (mål 3). Flera av de 17 hållbarhetsmålen är dock sammanlänkade och anknyter till förebyggandet av hjärt- och lungsjukdomar.

Hjärt-Lungfonden har antagit policys inom en rad områden som på olika sätt främjar hållbarhet, kvalitet och kontinuitet. Detta har i många fall hjälpt oss att integrera ett hållbarhetsperspektiv i vår kärnverksamhet. Dessa policies berör exempelvis personalfrågor och anständiga arbetsvillkor (mål 8), antikorruption (mål 16) och miljöhänsyn. Vi har bland annat tagit fram en arbetsmiljöpolicy, en forskningspolicy, en placeringspolicy, riktlinjer för kompetensutveckling, en löne- och kompensationspolicy, en pensionspolicy, en informationssäkerhets- och dataskyddspolicy, jävsregler för Hjärt-Lungfonden, en uppförandekod, en inköpspolicy samt en policy för representation. Våra policies finns jämte en personalhandbok enkelt tillgängliga via våra interna arbetsverktyg. De förmedlas till samtliga anställda i samband med anställning och lyfts i många andra relevanta sammanhang, exempelvis på personalmöten och internutbildningar.

Mer information om vårt hållbarhetsarbete kopplat till de globala målen finns samlad under rubriken »Hållbar utveckling och Agenda 2030« i Verksamhetsberättelsen.

Som för andra forskningsfinansiärer kan forskningens långsiktighet och kvalitet, risken för jäv vid bedömning av ansökningar samt faran med oredlighet i forskningen ses som särskilda riskområden för Hjärt-Lungfonden. Dessa aspekter kommenteras särskilt nedan.

Det är Hjärt-Lungfondens styrelse som ansvarar för denna hållbarhetsrapport.

Ekonomisk hållbarhet

Hjärt-Lungfondens insamlingsarbete är långsiktigt till sin karaktär med ett stort antal regelbundna

givare. Insamlingens kontinuitet illustreras av att covid-19-pandemin inte hindrat den stora tillströmningen av nya givare 2020-21.

Hjärt-Lungfondens placeringspolicy omfattar förvaltningen av Hjärt-Lungfondens tillgångar i form av värdepapper och banktillgodohavanden. Den fastställer en långsiktigt hållbar inriktning på kapitalförvaltningen, till gagn för vår likaledes långsiktiga forskningsfinansiering. I placeringspolicyn beskrivs även våra etiska riktlinjer för investeringar.

Av stor vikt är också vår inköpspolicy, som underlättar för organisationen att kvalitetssäkra, samla och skapa en översikt av inköp och kostnader. Via denna policy säkrar Hjärt-Lungfonden att leverantörer följer organisationens högt ställda krav. Ett av många områden som beaktas i samband med fondens leverantörsbedömningar är om leverantören arbetar aktivt för att minska sin miljöpåverkan. Vi samarbetar inte med aktörer som har uppdrag för tobaksindustrin.

Arbete mot oredlighet

I Hjärt-Lungfondens forskningspolicy framgår att fonden bekämpar oredlighet i forskningen. Fonden har mekanismer som säkrar att fondens medel inte går till projekt som är olämpliga. Granskningskommittén mot oredlighet i forskning är fondens särskilda beredningsorgan till styrelsen i frågor om oredlighet i forskningen. Styrelsen fattar de slutliga besluten i frågor om oredlighet.

Forskningens hållbarhet

En annan viktig hållbarhetsaspekt för Hjärt-Lungfonden är hållbarheten hos de forskningsprojekt som fonden finansierar. Forskningsrådets kvalificerade bedömningsprocess säkrar att fondens insamlade medel fördelas till den forskning som har högst kvalitet och som bedöms ha de bästa förutsättningarna att göra nytta.

Hjärt-Lungfonden följer och mäter forskningen och dess resultat på flera sätt, vilket redovisas i våra årliga effektrapporter. Det sker bland annat genom forskarnas återrapportering av de beviljade projektens utfall. Hjärt-Lungfonden och dess givare får här regelbunden återkoppling om forskningens status. Återrapporteringen är central när Hjärt-Lungfondens experter tar ställning till eventuellt fortsatt finansiering.

På övergripande nivå följs bland annat forskningens resultat genom den statistik som Socialstyrelsen och de nationella kvalitetsregistren presenterar kring insjuknande, dödstal, medicinska interventioner med mera.

Ett annat sätt att följa forskningens utfall på aggregerad nivå är att kvantifiera dess samlade värde. Hjärt-Lungfonden har på eget initiativ återkommande lagt ett sådant uppdrag på Institutet för Hälso- och sjukvårdsekonomi (IHE), senast 2021.

Miljömässig hållbarhet

Hjärt-Lungfonden värnar om miljön, vilket bland annat avspeglas i fondens resepolicy, placeringspolicy och inköpspolicy. Vi har ingen egen verksamhet med markant miljöpåverkan, men ställer ofta hållbarhetsrelaterade krav vid inköp och samarbeten.

Strävan efter miljömässig hållbarhet uttrycks också, jämte andra målsättningar, i vissa av de forskningsprojekt som vi stöder. Luftföroreningarnas effekt på hjärta, kärl och lunga identifierades under 2021 som ett nytt prioriterat forskningsområde.

På global nivå har fonden bland annat medverkat i Sveriges delegation till FN:s Food Systems Summit om hållbara livsmedelssystem.

Sociala och personalrelaterade frågor

Hjärt-Lungfonden är ansluten till och följer kollektivavtalet för ideella och idéburna organisationer. Kollektivavtalet reglerar bland annat rätten till föräldralön vilket underlättar för fondens anställda att vara föräldralediga. Hjärt-Lungfonden har också en arbetsmiljöpolicy och arbetar aktivt för en bra psykosocial och fysisk arbetsmiljö. Under pandemin har Hjärt-Lungfonden löpande följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och möjliggjort hemarbete. Vi har tvingats ställa in en rad publika arrangemang i linje med Folkhälsomyndighetens rekommendationer medan andra aktiviteter har kunnat genomföras digitalt snarare än fysiskt.

Hjärt-Lungfonden utför kontinuerligt personalenkäter och har en fortlöpande dialog kring arbetsklimatet. Vi har antagit en arbetsmiljöpolicy och en viktig del i arbetsmiljöarbetet är att fonden arbetar för lika behandling av samtliga anställda. Fondens uppmuntrar

till kompetensutveckling och följer upp detta via årliga medarbetarsamtal.

Den sociala dimensionen är också i högsta grad närvarande i Hjärt-Lungfondens kunskapsspridande och påverkansarbete. Ett av många exempel är initiativet »Folkhälsa för alla« – läs mer på sidan 22 i verksamhetsberättelsen.

Respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption

Rätten till sjukvård är en av de grundläggande mänskliga rättigheterna. Den är fastslagen i den svenska hälso- och sjukvårdslagen och i diskrimineringslagen. Vården av hjärt- och lungsjukdomar är dock långt ifrån jämlik i samhället utan varierar utifrån geografiska, könsrelaterade och socioekonomiska aspekter – något som Hjärt-Lungfonden löpande uppmärksammar i olika sammanhang och kanaler.

Det är mycket viktigt att Hjärt-Lungfondens process för utdelning av insamlade medel är transparent och åtnjuter ett högt förtroende hos allmänheten och i forskarsamhället. Forskningsrådets bedömningsarbete sker därför utifrån tydliga och strukturerade riktlinjer.

I Hjärt-Lungfondens forskningspolicy framgår att fonden bekämpar oredlighet i forskningen (se ovan). Forskningsrådet tillämpar även tydliga regler som förhindrar jäv och som säkerställer oberoende bedömningar när man bereder anslagsansökningar. En nyhet i bedömningsarbetet under 2021 var att en utomstående observatör medverkade vid bedömningsmötena, med uppgift att särskilt bevaka att ansökningarna bedömdes objektivt och att beviljningen av anslag skedde enligt riktlinjerna.

Mätbara mål för hållbarhet, uppföljning och nyckeltal

Som framgått ovan mäter och utvärderar vi flera aspekter av vårt hållbarhetsarbete. Vi arbetar med kontinuerlig mätning och uppföljning inom områden som ekonomisk, social/personalrelaterad och forskningsrelaterad hållbarhet och avser att utveckla uppföljningen av hållbarhetsarbetet ytterligare under kommande år. Centrala nyckeltal för Hjärt-Lungfondens ekonomi och forskningsfinansiering redovisas på sidan 32 i verksamhetsberättelsen.

RESULTATRÄKNING

Belopp i kr	Not	2021	2020
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		458 199	343 950
Gåvor	3	452 368 961	410 645 278
Bidrag	3	7 267 800	5 809 300
Summa verksamhetsintäkter		460 094 960	416 798 528
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader	5	-419 541 385	-370 882 832
Insamlingskostnader		-67 448 020	-67 761 305
Administrationskostnader		-21 240 185	-21 433 700
Summa verksamhetskostnader		-508 229 589	-460 077 837
Verksamhetsresultat	4,6	-48 134 629	-43 279 309
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	481 600 733	125 366 733
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	-7 178	-34 163
Räntekostnader och liknande resultatposter		-5 377	-18 249
Förvaltningskostnader		-87 411	-142 749
Summa finansiella poster		481 500 767	125 171 572
Resultat efter finansiella poster		433 366 137	81 892 263
ÅRETS RESULTAT		433 366 137	81 892 263

BALANSRÄKNING

Belopp i kr	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	9,10	2 593 873	2 857 294
		2 593 873	2 857 294
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier i koncernföretag	11	100 000	100 000
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12	2 332 759 547	1 976 318 009
		2 332 859 547	1 976 418 009
Summa anläggningstillgångar		2 335 453 420	1 979 275 303
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 894 506	2 651 910
Övriga fordringar	13	9 226 007	17 617 410
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	7 692 630	4 995 097
		18 813 143	25 264 417
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank	17	145 811 952	36 965 896
		145 811 952	36 965 896
Summa omsättningstillgångar		164 625 095	62 230 313
SUMMA TILLGÅNGAR		2 500 078 515	2 041 505 616

BALANSRÄKNING

Belopp i kr	Not	2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel		3 056 031	3 174 222
Balanserat resultat		1 985 887 042	1 552 520 905
		1 988 943 073	1 555 695 127
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag	15	210 067 000	188 967 200
Skulder till dotterföretag		469 463	469 463
		210 536 463	189 436 663
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		25 644 210	16 107 708
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag	15	263 524 376	265 811 354
Övriga skulder		2 710 292	4 532 188
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	8 720 101	9 922 576
		300 598 979	296 373 826
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 500 078 515	2 041 505 616

EGET KAPITAL

Belopp i kr			
	<i>Ändamålsbestämda medel</i>	<i>Balanserat resultat</i>	<i>Totalt eget kapital</i>
Ingående balans 2021-01-01	3 174 222	1 552 520 905	1 555 695 127
<i>Förändringar i redovisade värden som redovisas direkt mot eget kapital</i>			
Ändamålsbestämt av givaren	308 022	–	308 022
Utnyttjade	–426 213	–	–426 213
Årets resultat	–	433 366 137	433 366 137
Summa Förändringar i redovisade värden	–118 191	433 366 137	433 247 946
Utgående balans 2021-12-31	3 056 031	1 985 887 042	1 988 943 073

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i kr	Not	2021	2020
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		433 366 137	81 892 263
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		-426 303 495	-87 037 415
		7 062 642	-5 145 152
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital			
		7 062 642	-5 145 152
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändring av kortfristiga placeringar		-	-
Förändring av rörelsefordringar		6 851 274	-3 946 223
Förändring av rörelseskulder		6 112 131	2 155 313
Kassaflöde från den löpande verksamheten		20 026 047	-6 936 062
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-409 099	-2 757 812
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		-	-
Förändring av finansiella tillgångar		70 108 264	-2 452 689
Kassaflöde från investeringsverksamheten		69 699 165	-5 210 501
Finansieringsverksamheten			
Erhållna ändamålsbestämda medel		308 022	397 082
Förändring av skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag	15	18 812 822	9 331 713
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		19 120 844	9 728 795
Årets kassaflöde		108 846 056	-2 417 768
Likvida medel vid årets början		36 965 896	39 383 663
Likvida medel vid årets slut	17	145 811 952	36 965 895

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR TILL KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i kr	2021	2020
Betalda räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	55 043 752	38 558 175
Erhållen ränta	-	-
Erlagd ränta	-5 377	-18 249
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	672 520	286 559
Orealiserade kursdifferenser	7 178	34 163
Rearesultat försäljning av anläggningstillgångar	-38 465 205	-162 703 657
Värdeförändring finansiella tillgångar	-388 091 775	75 895 098
Övrigt	-426 213	-549 578
	-426 303 495	-87 037 415

NOTER

BELOPP I KR OM INGET ANNAT ANGES

NOT 1

Redovisnings- och värderingsprinciper

Hjärt-Lungfondens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3), Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående räkenskapsår.

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Hjärt-Lungfonden erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Hjärt-Lungfonden. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken Hjärt-Lungfonden tar emot en tillgång som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållit bidrag. Om tillgången erhålls därför att Hjärt-Lungfonden uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Hjärt-Lungfonden har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållit bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva. En gåva i form av en tjänst redovisas inte som intäkt.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som Hjärt-Lungfonden avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde. I de fall Hjärt-Lungfonden lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Hjärt-Lungfonden fått eller kommer att få.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader består av sådana kostnader som har ett direkt samband med att uppfylla Hjärt-Lungfondens syfte att bekämpa hjärt-, kärl- och lungsjukdomar samt informera om dessa sjukdomar. De kostnader som ingår under ändamålskostnader är forskningsanslag, stipendier och upplysning/information samt övriga direkta kostnader hänförliga till dessa områden.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader består av sådana kostnader som Hjärt-Lungfonden haft för att samla in medel. Hit räknas kostnader för annonser och reklam, tackbrev samt lönekostnader för insamlingsverksamheten. Hit räknas även fördelade gemensamma kostnader samt kostnader för varumärkesbyggande.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana som behövs för att administrera och driva Hjärt-Lungfonden. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och för givaren. Exempel på sådana kostnader är styrelse- och årsmöten, bokföring och årsredovisning, hantering av löner och sociala avgifter, skattedeklaration, revision av själva organisationen samt Giva Sverige kvalitetskod och administrativa system såsom redovisningssystem. Om en kostnad varken avser ändamål, medlemsvård/-värvning eller insamling hänförs den till administrationen.

Leasing

Samtliga av Hjärt-Lungfondens operationella och finansiella leasingavtal kostnadsförs löpande över leasingperioden, inklusive första förhöjd hyra.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en pensionskostnad det år pensionen tjänas in.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för materiella anläggningstillgångar förvärvade genom testamente eller gåva överensstämmer med det skattemässiga värdet.

Aktivisering av en anläggningstillgång sker vid anskaffning till högre belopp än ett halvt basbelopp.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

Inventarier: 5 år

Datorer: 3 år

Nedlagda utgifter på annans fastighet: 5 år

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med Kapitel 12. Finansiella instrument värderade till verkligt värde BFNAR 2012:1 (K3).

Finansiella instrument redovisas när föreningen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången upphör eller regleras, eller när risker och fördelar förknippade med tillgången överförs till annan part. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgörs eller upphör.

Vid avistaköp och avistaförsäljning av en finansiell tillgång i värdekategorin finansiella tillgångar som kan säljas redovisas tillgången på affärsdagen.

Finansiella tillgångar värderas vid såväl vid första redovisningstillfället som därefter till verkligt värde, vilket vid anskaffningstidpunkten normalt är detsamma som transaktionspriset.

Klassificering av finansiella tillgångar

Föreningens finansiella tillgångar har klassificerats i följande värderingskategorier

- Lånefordringar och kundfordringar
- Finansiella tillgångar som kan säljas

Efterföljande värdering

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar, men inte är derivatinstrument. Föreningens innehav av finansiella instrument i denna kategori utgörs av främst av kundfordringar och övriga fordringar. Värdering sker till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar som kan säljas är finansiella tillgångar som föreningen klassificerat i denna kategori. Företagets innehav av finansiella instrument i denna kategori utgörs av långfristiga innehav i värdepapper. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Donerade tillgångar, framför allt fastigheter, aktier och andra värdepapper som donerats till Hjärt-Lungfonden, värderas till beräknat marknadsvärde vid gåvotillfället. Avsikten är att avyttra tillgången snarast möjligt. Intäkten redovisas i posten Insamlade medel. En eventuell reavinst-/förlust vid avyttringen redovisas även den i posten Insamlade medel.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Skuld för erhållna ej nyttjade bidrag

När Hjärt-Lungfonden erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas en skuld.

Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag

När Hjärt-Lungfonden fattat beslut om utbetalning av forskningsanslag och meddelat mottagaren men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig och eller långfristig skuld.

Kassaflödesanalysen

Upprättas enligt indirekt metod och utgår från Verksamhetsresultat inom den löpande verksamheten. Verksamhetsresultatet justeras med icke-kassaflödespåverkande poster och periodens förändringar av varulager, kundfordringar, leverantörsskulder och

förändringar i andra rörelsefordringar och rörelseskulder. Kassaflödeseffekt från investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet justeras också för.

I likvida medel ingår kassa och bankmedel samt kortfristiga placeringar med en löptid kortare än 3 månader.

Koncernredovisning

Hjärt-Lungfonden är moderbolag, men med stöd av ÅRL 7 kap §3a upprättas ingen koncernredovisning. Dotterbolaget är av ringa betydelse med hänsyn till kravet rättvisande bild.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

När finansiella rapporter upprättas måste styrelsen och generalsekreteraren i enlighet med tillämpade redovisning- och värderingsprinciper göra vissa uppskattningar, bedömningar och antaganden som påverkar redovisning, värdering av tillgångar, avsättningar, skulder, intäkter och kostnader. I årets finansiella rapporter har inga väsentliga uppskattningar och bedömningar gjorts.

NOT 3 INSAMLADE MEDEL

Gåvor som redovisats som intäkt i resultaträkningen	2021	2020
<i>Insamlade medel i form av gåvor:</i>		
Gåvor från allmänheten	201 363 524	188 485 971
Testamenten	225 091 701	196 127 715
Företag	4 891 297	2 931 592
PostkodLotteriet	21 022 440	23 100 000
Summa insamlade medel i form av gåvor:	452 368 962	410 645 278
Summa gåvor:	452 368 962	410 645 278
<i>Bidrag som redovisats som intäkt i resultaträkningen</i>		
Stiftelser och övrigt	7 267 800	5 809 300
Summa insamlade medel i form av bidrag:	7 267 800	5 809 300
Summa bidrag:	7 267 800	5 809 300
Totala insamlade medel:	2021	2020
Gåvor redovisade i resultaträkningen	452 368 961	410 645 278
Bidrag som redovisats som intäkt	7 267 800	5 809 300
SUMMA INSAMLADE MEDEL:	459 636 761	416 454 578

NOT 4 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH ARVODEN TILL STYRELSE OCH FORSKNINGSRÅD

Medelantalet anställda	2021	varav män	2020	varav män
Sverige	53	25%	52	22%
Totalt	53	25%	52	22%

Redovisning av könsfördelning i ledningen	2021-12-31 Andel kvinnor	2020-12-31 Andel kvinnor
Styrelsen	50%	50%
Övriga ledande befattningshavare	100%	100%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader	2021	2020
Till generalsekreterare	1 236 000	1 232 532
Till styrelsen	403 700	511 244
Till forskningsråd/arvodister	1 916 450	1 640 725
Övriga anställda	31 482 431	27 777 344
Totalt löner och ersättningar	35 038 581	31 161 845
Sociala kostnader	18 220 943	14 583 862
(varav pensionskostnad) ¹⁾	(5 859 765)	(4 491 651)

¹⁾ Av organisationens pensionskostnader avser 518 216 (f.å. 520 840) generalsekreteraren.

Generalsekreteraren har en uppsägningstid om 6 månader. Utöver lön under uppsägningstiden utgår vid uppsägning från föreningens sida en avgångsersättning motsvarande 6 månaders lön.

NOT 5 ÄNDAMÅLSKOSTNADER

	2021	2020
Forskning	333 438 072	298 126 724
Upplysning och information	86 103 313	72 756 108
	419 541 385	370 882 832

NOT 6 LEASING

Leasingavtal och hyreasavtal där organisationen är leasetagare	2021-12-31	2020-12-31
<i>Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal och hyresavtal</i>		
Inom 1 år	5 149 324	5 001 683
2 – 5 år	13 292 101	20 006 732
Senare än 5 år	–	5 001 683
	18 441 425	30 010 098

2021 2020

Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter och lokalhyra	5 107 938	5 342 143
---	-----------	-----------

Avtalet om lokalhyra sträcker sig till 2025-09-30. Avtalet förlängs med tre år i taget om inte uppsägning sker av avtalet.

Hjärt-Lungfonden leasar framför allt kontorslokaler, skrivare, frankeringsmaskin samt kaffe- och vattenautomat.

När det gäller Hjärt-Lungfondens största leasingkostnader som kontorslokaler, så tecknas nya avtal efter leasingperiodens slut.

NOT 7 RESULTAT FRÅN ÖVRIGA VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2021	2020
Utdelningar	55 043 752	38 558 175
Realisationsresultat vid försäljningar	38 465 205	162 703 657
Värdeförändring värdepappersinnehav	388 091 776	-75 895 098
	481 600 733	125 366 734

NOT 8 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2021	2020
Valutakursresultat vid leverantörsbetalningar	-7 178	-34 163
Ränteintäkter, övriga	–	–
	-7 178	-34 163

NOT 9 INVENTARIER

	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Ingående anskaffningsvärde	7 105 096	6 742 951
Inköp	293 990	2 282 999
Försäljningar och utrangeringar	-70 767	-1 920 854
Vid årets slut	7 328 318	7 105 096
Netto anskaffningsvärde	7 328 318	7 105 096
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Ingående avskrivningar	-4 717 127	-6 356 910
Försäljningar och utrangeringar	70 767	1 907 538
Årets avskrivningar	-555 723	-267 755
Vid årets slut	-5 202 083	-4 717 127
Redovisat värde vid årets slut	2 126 235	2 387 969

NOT 10 INSTALLATIONER PÅ ANNANS FASTIGHET

	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Ingående anskaffningsvärde	488 129	-
Inköp	115 109	488 129
Försäljningar och utrangeringar	-	-
Vid årets slut	603 238	488 129
Netto anskaffningsvärde	603 238	488 129
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Ingående avskrivningar	-18 804	-
Försäljningar och utrangeringar	-	-
Årets avskrivningar	-116 797	-18 804
Vid årets slut	-135 601	-18 804
Redovisat värde vid årets slut	467 638	469 325

NOT II AKTIER I KONCERNFÖRETAG

	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	100 000	100 000
Vid årets slut	100 000	100 000
Redovisat värde vid årets slut	100 000	100 000

Spec av moderföretagets innehav av andelar i koncernföretag					2021-12-31	2020-12-31
Dotterföretag/Org nr/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde		
Hjärt-Lungfonden Försäljnings AB, 556675-3637, Stockholm	1 000	100,0	100 000	100 000		
			100 000	100 000		

NOT 12 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 976 318 009	1 887 090 924
Tillkommande fordringar	263 288 722	775 133 169
Reglerade fordringar	-294 938 959	-610 010 986
Värdeförändring	388 091 775	-75 895 098
Redovisat värde vid årets slut	2 332 759 547	1 976 318 009
Specifikation av värdepapper	Marknadsvärde	Marknadsvärde
Svenska aktier	1 107 242 653	883 051 743
Utländska aktier	634 773 263	494 861 675
Svenska räntebärande vp	590 743 631	598 404 591
	2 332 759 547	1 976 318 009

NOT 13 ÖVRIGA FORDRINGAR

	2021-12-31	2020-12-31
Fastigheter under försäljning	7 261 295	15 418 339
Aktuell skattefordran	1 047 461	967 557
Övriga fordringar	917 251	1 231 514
	9 226 007	17 617 410

NOT 14 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2021-12-31	2020-12-31
Fondrabatter	1 891 598	1 258 204
Övriga upplupna intäkter	495 117	549 863
Övriga förutbetalda kostnader	5 305 915	3 187 030
	7 692 630	4 995 097

NOT 15 SKULD AVSEENDE BESLUTADE, EJ UTBETALDA BIDRAG

	2021-12-31	2020-12-31
Långfristiga skulder (beviljningsår två till tre år framåt)	210 067 000	188 967 200
Kortfristiga skulder (beviljningsår ett år framåt)	263 524 376	265 811 354
	473 591 376	454 778 554

Hjärt-Lungfonden har i årsredovisningen delat upp skulderna avseende beslutade ej utbetalda bidrag, i långfristig respektive kortfristig skuld.

NOT 16 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda medlemsavgifter	434 819	444 699
Personalrelaterade kostnader	4 993 687	4 554 411
Övriga upplupna kostnader	1 791 595	3 423 467
Förutbetalda intäkter	1 500 000	1 500 000
	8 720 101	9 922 577

NOT 17 LIKVIDA MEDEL

	2021-12-31	2020-12-31
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassamedel	18 886	6 268
Banktillgodohavanden	145 793 066	36 959 628
	145 811 952	36 965 896

NOT 18 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Hjärt-Lungfonden har inga ställda säkerheter. Enligt styrelsens bedömning har föreningen inga eventalförpliktelser.

NOT 19 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

När denna årsredovisning produceras är covid-19 inte längre klassad som en samhällsfarlig sjukdom och samtliga restriktioner är borttagna. Hjärt-Lungfonden har därför påbörjat en successiv återgång till kontoret efter närmare två års hemarbete för samtliga medarbetare. Samtidigt har en ny omfattande kris tagit över Europa i samband med att Ryssland gått in i Ukraina. I skrivande stund är detta en relativt ny händelse. Hjärt-Lungfonden följer utvecklingen noggrant då det kan komma att påverka insamling och värdet på finansiella tillgångar på sikt.

Stockholm den april 2022

Thomas Rolén
Ordförande

Johan Assarsson

Helena Stålnert

Björn Lind

Sofie Redzematovic
Arbetstagarrepresentant

Anna Nergårdh

Kristina Sparreljung
Generalsekreterare

Gunnar Olsson

Anna Omstedt Lindgren

Vår revisionsberättelse har lämnats 2022-04-
Grant Thornton Sweden AB

Micael Schultze
Auktoriserad revisor

Mona Schlyter
Lekmannarevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till huvudmannamötet i Hjärt-Lungfonden Org.nr. 802006-0763

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Hjärt-Lungfonden för år 2021. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 30-52 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att huvudmannamötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Den auktoriserade revisorns ansvar" samt "Den förtroendevalde revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-29. Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avse-

ende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag utför revisionen enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Hjärt-Lungfonden för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att huvudmannamötet disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen och generalsekreteraren som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation.

Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 35-37 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisions-sed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm
Grant Thornton Sweden AB

Micael Schultze
Auktoriserad revisor

Mona Schlyter
Förtroendevald revisor

